

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЖИТОМИРСЬКЕ ВИЩЕ ПРОФЕСІЙНЕ ТЕХНОЛОГІЧНЕ УЧИЛИЩЕ»

Робочий зошит
для лабораторно-практичних робіт з предмета
«Товарознавство непродовольчих товарів»

Професія: 5220 – продавець непродовольчих товарів

Кваліфікація: четвертий розряд

здобувача освіти групи _____ ДНЗ «ЖВПТУ»

Матеріали розглянуто і схвалено на засіданні методичної комісії викладачів, майстрів в/н з професій: «Продавець, адміністратор»
Протокол № 4 від 16.12.2019 року
Розглянуто і схвалено на засіданні методичної ради НМК ПТО Житомирської області
Протокол № 5 від 20.01.20 року

Рецензенти:

Єфімова Н.О., заступник директора роздрібної торгівлі ТОВ ТК «Полісся-Продукт»
Житомирської області
Теслюк Н.І., методист ДНЗ «Житомирське вище професійне технологічне училище»»

Костюк Л.С.

«Товарознавство непродовольчих товарів». Робочий зошит з предмета. ДНЗ
«Житомирське вище професійне технологічне училище». – Житомир, 2020. – 53 с.

Робочий зошит розроблено згідно з СП(ПТО) 5220.Г. 47.1-2 – 2018 та навчальною програмою з професії «Продавець непродовольчих товарів» (кваліфікація IV розряд) з метою надання допомоги викладачам та здобувачам освіти при проведенні лабораторно-практичних занять з предмета «Товарознавство непродовольчих товарів».

Призначений для самостійної роботи, закріплення теоретичних та практичних знань здобувачами освіти професійно-технічних навчальних закладів, які отримують професію «Продавець непродовольчих товарів», IV розряд.

Робочий зошит містить перелік тем лабораторно-практичних робіт, практичні завдання для їх проведення, інструкційні вказівки, контрольні питання, тести, кросворди, інструкцію з безпеки праці, критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти.

Рекомендується викладачам, здобувачам освіти для практичного використання на уроках теоретичного та виробничого навчання з професії «Продавець непродовольчих товарів».

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
Інструкція з безпеки праці при проведенні лабораторно-практичних робіт	5
Лабораторно-практична робота № 1 «Розпізнавання бавовняних, лляних, вовняних і шовкових тканин за асортиментними ознаками (волокнистим складом, виглядом пряжі, структурою переплетення, обробкою)»	6
Лабораторно-практична робота № 2 «Вивчення побудови асортименту швейних виробів (за матеріалами, призначенням, сезоном, статтю, розміром, складністю моделі, видом одягу, групою, підгрупою, конструкцією, наявністю дефектів)»	11
Лабораторно-практична робота № 3 «Вивчення асортименту трикотажних виробів (за видом сировини, переплетення, оздоблення, статтю, сезоном, способом виробництва, групою, підгрупою, конструктивними особливостями, розміром, наявністю дефектів, сортом)»	16
Лабораторно-практична робота №4 «Ознайомлення з новим у асортименті хутрово-хутряних і овчино-шубних товарів, наявних у продажу в магазині»	21
Лабораторно-практична робота №5 «Визначення асортименту штучних шкір та синтетичних взуттєвих матеріалів, методів кріплення, видів обробки, призначення, надання консультації покупцям»	23
Лабораторно-практична робота №6 «Ознайомлення з асортиментом парфумерно-косметичних товарів та туалетного мила за складом сировини, виробництвом, призначенням»	26
Лабораторно-практична робота №7 «Ознайомлення з асортиментом галантерейних товарів та ювелірних виробів, наявних у продажу в магазині»	29
Лабораторно-практична робота №8 «Ознайомлення з асортиментом наявних у продажу холодильників, пральних машин, пирососів, машин для обробки і механізації господарських робіт, вентиляторів. Вивчення інструкцій по експлуатації та технічних характеристик»	33
Лабораторно-практична робота №9 «Ознайомлення з новим в асортименті наявних у продажу товарів культурно-побутового призначення. Вивчення інструкцій з експлуатації та технічних характеристик»	35
Лабораторно-практична робота №10 «Розпізнавання нового в асортименті скляних, керамічних, металевих, пластмасових виробів, за видом сировини, способом виробництва, характером прикрашення, призначенням»	38
Лабораторно-практична робота №11 «Ознайомлення з асортиментом товарів для фізичної культури, спорту, туризму, рибальства, мисливства та транспортних засобів, їх зовнішніми відмінними ознаками»	43
Лабораторно-практична робота №12 «Ознайомлення з новим в асортименті будівельних матеріалів та санітарно-технічного обладнання за призначенням, технологією виробництва, характерними ознаками»	45
Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів учнів з лабораторно-практичних робіт	48
Асортимент непродовольчих товарів	50
Список використаних джерел	53

ПЕРЕДМОВА

В умовах ринкових відносин, з розширенням торгівлі, з розвитком підприємництва і загострення конкурентної боротьби за покупця, продавець непродовольчих товарів має бути компетентним, добре знати сучасний асортимент товарів, уміти визначати їх якість та надавати покупцям кваліфіковану консультацію про особливості та використання різних груп та видів непродовольчих товарів.

Основна мета вивчення курсу «Товарознавство непродовольчих товарів» - оволодіти знаннями, необхідними для вирішення практичних завдань у сфері торгівлі.

Лабораторно-практичні роботи – це один із активних методів навчання, який забезпечує уміння аналізувати факти, роботи висновки та узагальнення, розвивати творче мислення.

Лабораторно-практичні роботи допомагають здобувачам освіти уявити важливість їхньої майбутньої професії, що сприяє прищепленню поваги до неї.

Робочий зошит містить лабораторно-практичні роботи з предмета «Товарознавство непродовольчих товарів», передбачені СП(ПТО) 5220.G. 47.1-2 – 2018, діючою програмою для здобувачів освіти з професії «Продавець непродовольчих товарів», IV розряд.

Робочий зошит призначений для проведення лабораторно-практичних робіт, самостійної роботи, закріплення теоретичних та практичних знань здобувачами освіти професійно-технічних навчальних закладів, які отримують професію «Продавець непродовольчих товарів», IV розряд.

Матеріали робочого зошита можуть використовувати у своїй роботі викладачі, майстри виробничого навчання та учні з професії «Продавець непродовольчих товарів» для практичного використання.

У робочому зошиті до тем наведені теоретичні відомості, інструкційні вказівки, контрольні питання, тести, кросворди, практичні завдання, виконання яких дозволить закріпити отримані знання та набуті практичні навички по розпізнаванню асортименту непродовольчих товарів, що постійно збільшується та удосконалюється на підприємствах роздрібно-торговельної мережі. Для кращого сприймання матеріалу текст ілюструється малюнками, таблицями, схемами.

Тести і кросворди як форми повторення та закріплення матеріалу, пробуджують інтерес до матеріалу, що вивчається, розвивають мислення здобувачів освіти.

Контрольні питання дають можливість перевірити і закріпити отримані знання.

Ряд завдань по ознайомленню із сучасним асортиментом непродовольчих товарів необхідно виконувати у магазинах, що значно підвищує ефективність засвоєння знань.

Виконання таких робіт значно розширює знання здобувачів освіти з предмета «Товарознавство непродовольчих товарів» і максимально наближає до практичної професійної діяльності (роботі на підприємствах торгівлі).

У кінці робочого зошита наведений асортимент непродовольчих товарів та додається перелік літературних джерел.

Таким чином, робочий зошит призначений для самоконтролю знань здобувачів освіти, а також для контролю знань здобувачів освіти викладачем.

Інструкція з безпеки праці при проведенні лабораторно-практичних робіт

1. Загальні вимоги безпеки

- 1.1. До виконання лабораторно-практичної роботи допускаються здобувачі освіти, які ознайомились з інструктажем з безпеки праці та отримали дозвіл викладача.
- 1.2. До уроків лабораторно-практичних занять допускаються здобувачі освіти в спецодязі – білі халати або закриті фартухи та ковпачки. Кожний комплект спецодягу повинен бути закріплений за певним учнем.

1. Вимоги безпеки на початку роботи

- 2.1. Одягнути спецодяг, прибрати волосся під ковпак.
- 2.2. Оглянути санітарний стан робочого місця.
- 2.3. Перевірити наявність та справність інструментів.

3. Вимоги безпеки під час виконання завдань

- 3.1. Виконувати розпорядження викладача.
- 3.2. Використовувати інструменти за призначенням.
- 3.3. Робоче місце утримувати в чистоті.
- 3.4. Не відволікати від виконання завдань інших учнів.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

- 4.1. Прибрати своє робоче місце.
- 4.2. При передаванні робочого місця необхідно відзвітуватись про попередню роботу, справність інструментів, а також про санітарний стан робочого місця.
- 4.3. Після закінчення роботи Здобувач освіти повинен повідомити викладача про всі недоліки, що виявились у процесі роботи.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

- 5.1. При виникненні пожежі необхідно викликати пожежну допомогу за **телефоном «101»**, повідомити керівництво і вжити заходів ліквідації пожежі.
- 5.2. У разі подальшого поширення вогню, що загрожує життю людей, треба евакуювати їх згідно з планом евакуації.
- 5.3. Електропроводи та електроустаткування треба гасити вуглекислотними та порошковими вогнегасниками або піском.
- 5.4. Для надання першої допомоги при порізах та опіках використовувати медикаменти з аптечки (йод, бинти, мазь від опіків та ін.), за необхідністю викликати швидку допомогу за номером **«103»**.

6. Особиста гігієна здобувача освіти

- 6.1. На лабораторні заняття Здобувач освіти повинен мати чистий санітарний одяг.
- 6.2. Забруднення хвороботворними мікробами може виникнути через недотримання учнями та працівниками правил особистої гігієни. Тому працівники та учні повинні мити руки до початку роботи, по мірі їх забруднення, а також після відвідування вбиральні. Нігті на руках повинні бути коротко підстрижені.
- 6.3. Щоб попередити забруднення, що надходять із верхнім одягом, не можна відвідувати туалет, виходити на вулицю у санітарному одязі.
- 6.4. Відповідальність за дотримання правил особистої гігієни та утримання свого робочого місця в належному санітарному стані несе кожен Здобувач освіти.

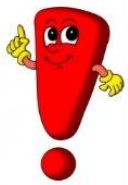
Лабораторно-практична робота № 1

Тема: Розпізнавання бавовняних, лляних, вовняних і шовкових тканин за асортиментними ознаками (волокнистим складом, виглядом пряжі, структурою переплетення, обробкою).

Мета: формування практичних умінь та навичок розпізнавання асортименту бавовняних, лляних, вовняних і шовкових тканин за класифікаційними ознаками.

Матеріально-технічне забезпечення: альбоми тканин, натуральні зразки тканин, лінійка, лупа, інструкційні картки, опорно-логічні схеми: «Класифікація асортименту тканин», «Групування асортименту бавовняних тканин за призначенням», «Ознаки групування лляних тканин», «Ознаки групування шовкових тканин», «Способи обробки тканин», «Види ткацьких переплетень».

Теоретичні відомості

Тканина – це текстильне полотно, утворене двома чи більшим числом перпендикулярних систем ниток або трьома системами основних ниток, розміщених під кутом, з'єднаних ткацькими переплетеннями.

Стандартна класифікація визначається згідно з ДСТУ 3047 – 95 «Тканини та вироби поштучні. Класифікація та номенклатура показників якості».

За *видом використаної сировини* тканини та ткані поштучні вироби поділяють на:

- бавовняні та змішані бавовняні;
- чистолляні, лляні, напівлляні, змішані лляні;
- чистововняні, вовняні та напіввовняні;
- шовкові;
- з хімічних волокон і ниток.

Ткацьке переплетення – це взаємний порядок чергування перекриття ниток однієї системи нитками іншої.

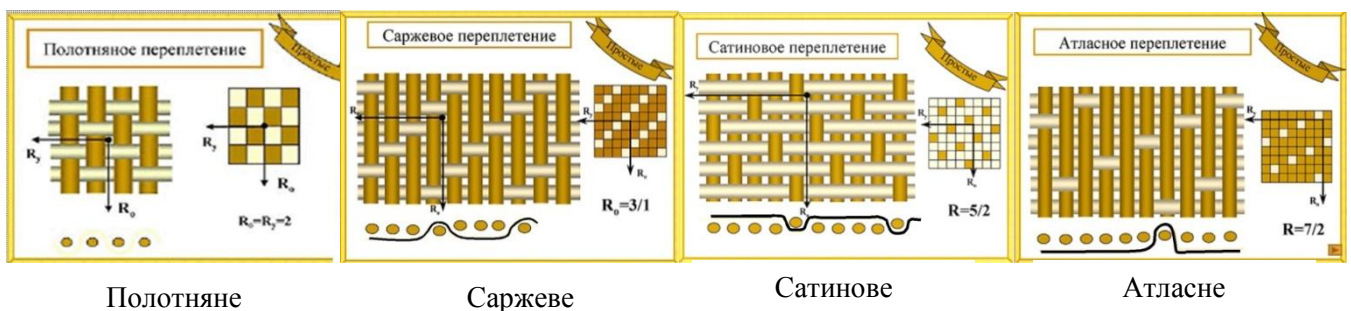
Основа – це система ниток, розміщених уздовж тканини, **уток** – це система ниток, розміщених поперек тканини. Основні параметри, що характеризують переплетення – це перекриття, зсув, пересічення, рапорт і рисунок.

Рапорт переплетення – це малюнок переплетення, який повторюється у тканині багато разів.

Графічно ткацькі переплетення зображають на папері у клітинку. Кожна клітинка позначає місце перехрещування основи і утку. Якщо нитка основи розміщена над утком, то клітинку заштриховують, якщо уток перекриває основу, клітинка залишається білою.

ВИДИ ПЕРЕПЛЕТЕНЬ

Інструкційні вказівки щодо визначення структури переплетення тканин

- При визначенні виду переплетення необхідно користуватися наочними рисунками (ГОСТ 9593).
- Для визначення виду переплетення тканин готують зразок: на його суміжних боках роблять бахрому, вилучаючи декілька основних і уткових ниток. Довжина бахромки повинна бути біля 1 см.
- Якщо досліджується переплетення тканини, яка має ворс або начіс, то потрібно з поверхні зразка тканини зняти ворсинки, що закривають рисунок переплетення, шляхом опалювання або зіскоблення гострою бритвою.
- Підготовлений зразок тканини кладуть на стіл лицьовою стороною догори так, щоб напрямок ниток основи був від спостерігача знизу вгору.
- На лівий нижній кут зразка тканини кладуть лупу і розглядають переплетення тканини, потроху відсуваючи препарувальною голкою крайню уточну нитку приблизно до середини бахромки.

За **обробкою** та колористичним оформленням тканини поділяються на: суворі, з суворим ефектом або кисловані (ляні), білені (білі, напівбілі), гладкопофарбовані, вибивні, пістрявоткані (строкатоткані), меланжеві, меланжево-пістрявоткані.

ВИДИ ТКАНИН ЗА ОБРОБКОЮ

БІЛЕНА	ГЛАДКОФАРБОВАНА	ВИБИВНА	ПІСТРЯВОТКАНА
Отримують у процесі відбілювання	Отримують у процесі фарбування в один колір	Отримують у процесі нанесення рисунка на одну сторону за допомогою печатних машин	Отримують у процесі фарбування пряжі

Хід роботи

Завдання 1. Ознайомтесь із загальною класифікацією тканин за сировинним складом та призначенням, користуючись ДСТУ 3047-95 і визначте місце тканин у цій класифікації.

Завдання 2. Розпізнайте та опишіть вид пряжі, з якої виготовлені запропоновані зразки бавовняної і лляної тканини. Результати оформіть у вигляді таблиці.

Таблиця 1.

№ з/п	Різнovid пряжі	Сировина	Спосіб прядіння	Обробка	Вплив на властивості тканини
1	2	3	4	5	6
1	Однокрутна	Бавовна	Кардна	Відбілена	Гладенька

Завдання 3. Визначте різновид волокнистого складу, структуру переплетіння запропонованих зразків тканин. Результати оформіть у вигляді таблиці 2.

Таблиця 2.

№ з/п	Характеристика пряжі	Сировина, волокно	Вид переплетіння	Зовнішні відмінні ознаки	Вплив на властивості тканини
1	Пряжа сухого прядіння	Льон	Саржеве	Наявність косого рубчика	Міцна

Завдання 4. Розпізнайте різновид волокнистого складу, структуру переплетення та обробку запропонованих зразків бавовняних і шовкових тканин. Результати оформіть у вигляді таблиці.

Таблиця 3.

№ з/п	Назва тканини	Вид пряжі/ниток	Переплетення	Обробка	Відмінні ознаки	Колір фарбованої тканини
1	2	3	4	5	6	7
1						

Завдання 5. Надайте товарознавчу характеристику запропонованих зразків тканин за класифікаційними ознаками (2-3 зразки) різного сировинного складу: платтяних і платтяно-костюмних; костюмних; плащових і пальтових; підкладкових; меблево-декоративних. Результати оформіть у вигляді таблиці.

Таблиця 4.

№ з/п	Назва, група, підгрупа	Сировинний склад	Переплетення	Обробка	Відмінні ознаки	Призначення
1	2	3	4	5	6	7
1						

Завдання для повторення, закріплення і контролю знань

Контрольні питання:

- Поясніть, як відрізнити лляну тканину від бавовняної.

- У чому полягає відмінність між ситцем, мадаполамом і кардним сатином? _____

- Назвіть відмінні ознаки зовнішнього вигляду фланелі, бумазеї і байки.

- Визначте відмінність способів прядіння:
 - кардної пряжі _____
 - гребінної пряжі _____

Тести

Виконайте тестові завдання. Виберіть із запропонованих відповідей правильні.

- Які тканини виробляють з бавовни?
 - кашемір, трико, драп, сукно;
 - ситець, бязь, батист, фланель;
 - фланель, сукно, трико, шевйот.
- Основними видами натуральних волокон є:
 - капрон, ацетат, лавсан;
 - азбест, коноплі, вовна,
 - бавовна, шовк, льон, вовна.

3. Асортимент шовкових тканин:

- а) поплін, крепдешин, атлас;
- б) батист, бархат, креп-шифон;
- в) вуаль, шифон, піке.

4. В якому рядку вказані дрібновізерункові переплетення:

- а) ворсове, ламана саржа, підсилене сатинове, саржеве;
- б) репсове, ламана саржа, крепове, просвічуване;
- в) складна саржа, діагональне, піке, перевивочне;

Установіть відповідність класифікації тканин за призначенням

Лляні тканини	Для одягу, білизняні і столові, меблево-декоративні
Шовкові тканини	Побутові; технічні; тарні
Бавовняні тканини	Для одягу, меблево-декоративні, текстильно-галантерейні

Розгадайте кросворд

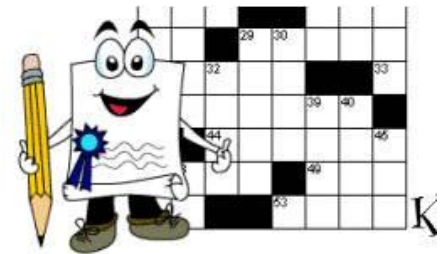
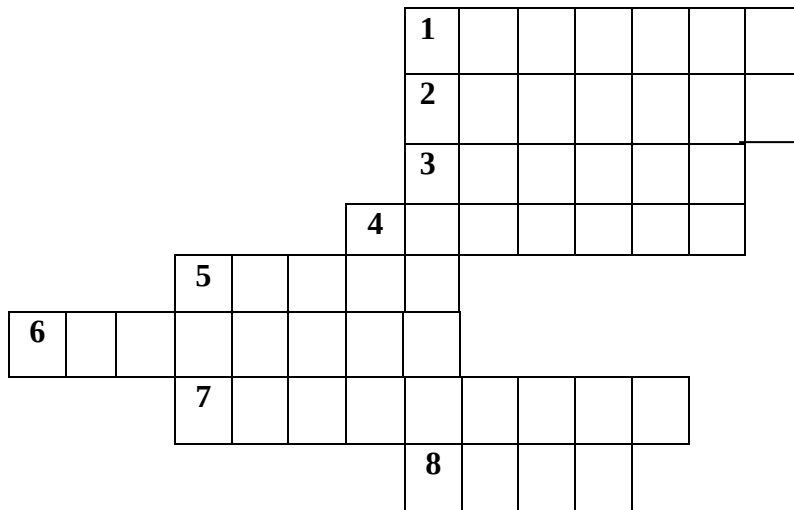
По вертикалі:

1. Бавовняна підкладкова тканина (ключове слово)

№ 1	
№ 2	
№ 3	

По горизонталі:

- 1. Платтяна вовняна тканина.
- 2. Меблево-декоративна тканина з бавовни з начосом.
- 3. Тканина з синтетичних волокон, яка має низьку гігроскопічність.
- 4. Платтяна тканина ворсового переплетення.
- 5. Підкладкова шовкова тканина.
- 6. Шовкова сорочкова тканина у клітинку.
- 7. Костюмно-пальтова вовняна тканина для верхнього одягу.
- 8. Платтяна бавовняна тканина саржевого переплетення.

Зробіть висновки:

Лабораторно-практична робота № 2

Тема: Вивчення побудови асортименту швейних виробів (за матеріалами, призначенням, сезоном, статтю, розміром, складністю моделі, видом одягу, групою, підгрупою, конструкцією, наявності дефектів) (за зразками).

Мета: закріплення знань та формування практичних навичок побудови асортименту швейних виробів за класифікаційними ознаками: матеріалами, призначенням, сезоном, статтю, розміром, складністю моделі, видом одягу, групою, підгрупою, конструкцією, визначення розмірів та наявності дефектів виробів.

Матеріальне забезпечення: зразки швейних виробів, журнали мод, ГОСТ 17037-85 «Вироби швейні та трикотажні. Терміни та визначення», ДСТ України 202.7-92 Вироби швейні та трикотажні. Терміни та визначення», ростомір, м'які метри, схеми виміру фігури людини.

Теоретичні відомості

Швейні товари – вироби, виготовлені пошиттям або склеюванням. (верхній одяг, легкий одяг, нижній (білизна), головні убори).

За **призначенням швейні вироби** поділяють на: побутові, робочі, спеціальні, спортивні та відомчі.

За **статтю та віком**: чоловічі, жіночі, дитячі, для підлітків.

За **сезонністю**: одяг літній, зимовий, осінній, міжсезонний.

Залежно від **характеру опорної поверхні** на фігурі і ступеня покриття тіла людини одяг поділяється на:

- **плечовий** – одяг, що лягає на поверхню тіла (плечовий пояс) фігури. (пальта, плащі, піджаки, сукні, блузки, сорочки тощо).
- **поясний** – одяг, що лягає на нижню опорну поверхню тіла, обмежену вгорі лінією талії, а внизу – лінією стегна, вкриває цілком або частково нижню частину тулуба і ноги (штани, шорти, рейтузи, спідниці, труси, повзунки).
- **головні убори** – вироби, якими вкривають голову (шапки, вушанки, кепі, капелюхи, берети, шоломи, пілотки тощо).

За **матеріалом верху**: тканини, шкіра, неткані матеріали, трикотажні полотна.

Матеріали, які використовуються для виготовлення швейних виробів за цільовим призначенням, поділяють на **сім груп**: основні, підкладкові, докладні, теплозахисні, матеріали для скріплення деталей одягу, фурнітуру, оздоблювальні матеріали.

Основні тканини: білизняні, платтяно-сорочкові, костюмно-пальтові та плащові.

Підкладкові тканини виготовляються саржевим або атласним переплетенням із кардної або пряжі бавовняної і бавовняно-поліефірної (25 і 33%). Основними підкладковими тканинами є коленкор, саржа рукавна і кишенькова.

Докладні тканини призначені для прокладок в одязі та надання форми окремим деталям швейних виробів, використовують *коленкор* (бавовняна міткаль з просоченням) для зміцнення країв деталей, а також *флізелін* та *прокламелін* (клеєні неткані полотна на волокнистій основі) для дублювання деталей швейних виробів (пілочок, коміра, планок, манжет, клапанів).

Теплозахисні матеріали застосовують для виготовлення утеплювальних прокладок зимового одягу й головних уборів. Це вата, ватин, поролон або об'ємні клейові, в'язально-прошивні і голкопробивні неткані утеплювачі.

Матеріали для скріплення деталей швейних виробів: ниткові і клейові з'єднання деталей і вузлів швейних виробів. Основним матеріалом є швейні нитки: бавовняні, із натурального

шовку, хімічних волокон (віскозні, капронові, лавсанові).

Одягова фурнітура. Як фурнітуру для застібки, прикріплення деталей й оздоблення швейних виробів використовують гудзики, застібки-блискавки, пряжки, кнопки, гачки і петлі.

Оздоблювальні матеріали. З цією метою використовують стрічки, тасьму, шнури, мереживо, а також тканини, трикотажні полотна, замшу, хутро, гудзики, бісер тощо.

Фасон виробу визначається формою, силуетом, кроєм (формою рукавів, горловини, коміра), характером застібки (одно- і двобортний).

Силуетом називаються зовнішні обриси, тобто контур виробу. Він характеризується висотою і шириною плечей, ступенем облягання на фігурі по лінії талії, довжиною і шириною виробу по низу.

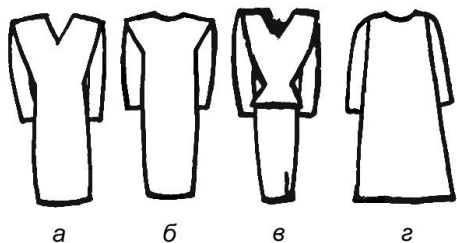

Рис. 1. Види силуетів плечових виробів:

а – напівприлягаючий; б – прямий; в – прилягаючий; г – вільний (трапецієвидний).

За кроєм рукавів – з ушитими рукавами, реглан, суцільно кроєними, комбінованими.

За формою коміра: із тканини – з суцільно кроєним, відкладним, стійкою, шалевим коміром; із натурального або штучного хутра, з відлогою або без неї.

За видами швейні вироби поділяють на: пальто, напівпальто, плащ, куртка, костюм, піджак, жилет, штани, сорочка, спідниця, халат, блузка, піжама, шапка, пілотка, скатерка тощо.

Методичні рекомендації

Розмір фігури людини визначається обхватом грудей в сантиметрах.

Галузевими стандартами прийнята така класифікація типових фігур за розмірами для чоловіків: 84-88-92-96-100-112-116-120-124-128 (всього 12 розмірів); для жінок 84-88-92-96-100-104-108-112-116-120-124-128-132-136 (всього 14 розмірів). Інтервал між суміжними розмірами складає 4 см.

Зріст – це довжина тіла людини без взуття від верхушечної точки голови до підлоги в сантиметрах. Передбачена наступна класифікація типових фігур за зростами, чоловіки: 158-164-170-176-182-188 (6 зростів), для жінок -146-152-158-164-170-176 (6 зростів). Інтервал між суміжними зростами 6 см.

Повнота – це обхват талії у чоловіків і обхват стегон з урахуванням виступу живота у жінок. Повнота характеризує тип будови тіла і вікові зміни фігури. За повнотою розрізняють наступні варіанти фігур: для чоловіків - 16 (інтервал між суміжними повнотами 4 см), для жінок 15 (інтервал між суміжними повнотами 4 см).

При маркуванні готового одягу наводять позначення розмірів у сантиметрах у такому порядку:

- ✓ для чоловічого одягу: *зріст-розмір-повнота (170-100-88)*;
- ✓ для жіночого одягу: *зріст-розмір-повнота (156-96-104)*.

Розмір головного убору визначається вимірюванням обхвату голови в сантиметрах. Наприклад, для дорослих – 53...62, для школярів – 50...56.

Таблиця розмірів / жінки

1 Обхват грудей: вимірюємо горизонтально по самих виступаючих точках грудей навколо тіла

2 Обхват талії: вимірюємо горизонтально в найбільш вузькому місці тулуба

3 Обхват стегон: вимірюємо горизонтально по самих виступаючих точках сідниць

Зріст 168 см	40	42	44	46	48	50	52	54	56	58	60
1 Обхват грудей	80	84	88	92	96	100	104	110	116	122	128
2 Обхват талії	62	66	70	74	78	82	86	92	98	104	110
3 Обхват стегон	86	90	94	98	102	106	110	116	122	128	134
4 Довжина руки до зап'ястя	58.5	59	59	59.5	59.5	60	60.5	61	61.5	61.5	62

Хід роботи

Завдання 1. Ознайомтесь із фасонами запропонованих швейних виробів. Складіть опис зовнішнього вигляду п'яти швейних виробів (піджак, штани, пальто, сукня, спідниця). Користуючись такою схемою:

- назва (вид), призначення виробу, матеріал, сезон та ін. Наприклад: «костюм чоловічий повсякденний для чоловіків середнього віку, з напіввовняної тканини з лавсаном, в «дрібну клітинку».
- форма, силует, покрій, застібка, наприклад: «піджак класичної форми, подовжений, прилягаючого силуету, однобортний з застібкою на дві петлі та гудзики, лацкани широкі, овальної форми».

Завдання 2. Надайте товарознавчу характеристику запропонованим зразкам швейних товарів. Зверніть увагу на силует, форму, просторову композицію елементів одягу, матеріали для його виготовлення, кольорове рішення моделей, наявність оздоблення.

Таблиця 1.

Найменування виробів	Призначення виробу	Матеріал верху, підкладки, прокладки	Фасон, силует	Додаткова обробка
1	2	3	4	5
Халат жіночий	Костюмно-платтяні вироби	Вельвет-корд	Накладні кишені, застібка «блискавка»	Гладкофарбований

Завдання 3. Дайте товарознавчу характеристику запропонованим білизняним швейним виробам, вкажіть їх призначення, підгрупу, визначте конструкцію, розмір. Результати оформіть у вигляді таблиці.

Таблиця 2.

№ з/п	Найменування виробів	Матеріал виготовлення	Підгрупа, призначення	Розмір
1	2	3	4	5
1	Підковдра	Бязь	Білизна постільна	214×200

Завдання 4. Визначте ознаки класифікації та види зображених на рисунку швейних виробів.

Завдання 5. Визначте розмір, зріст, повноту та фігури людини.

Інструкційні вказівки

- ✓ Слід виконувати групами по 2 учні. При цьому кожний з них послідовно виступає в ролі обмірюваного, виконуючого виміри та записувача результатів.
- ✓ Фігуру обмірюють за допомогою сантиметрової стрічки (м'яким метром) в місцях та по лініях передбачених стандартом.
- ✓ Здобувач освіти, який вимірює, має точно фіксувати положення кожної вимірювальної точки. В той же час обмірюваний студент має зберігати відповідну позу, в тому числі поставу голови, режим дихання тощо.
- ✓ При вимірюванні висоти тіла голова обмірюваного повинна знаходитися в положенні очно-вушної горизонталі. Під час вимірів постійно необхідно слідкувати за горизонтальним положенням м'якого метра. Кожний вимір рекомендовано проводити не менше 2-х разів. Якщо результати вимірів розходяться більш, як на 0,5см, вимірювання слід зробити в третій раз, а потім відкинути результат, що різко відрізняється від інших, та розрахувати середнє з двох значень, близьких за величиною.
- ✓ За отриманими середніми величинами встановлюють зріст та розмір відповідно даним таблиць класифікації жіночих фігур:

Таблиця 3.

Маркування	S	M	L	XL	XXL	XXXL	XXXXL	XXXXXL
Зріст	170	176	182	182	188	188	188	188
Обхват грудей	92	96	100	104	108	112	116	120
Обхват талії	80	84	88	92	96	100	104	108
Розмір	46	48	50	52	54	56	58	60

Результати вимірів оформіть у вигляді табл.4.

Таблиця 4.

Стать	Обхват тулуба на рівні грудей, см	Розмір	Зріст	Обхват стегон, см	Повнота	Обхват шиї, см	Розмір по коміру, см
1	2	3	5	6	7	8	9

Завдання 6. Надайте оцінку якості запропонованим швейним виробам, визначити наявні дефекти. Перевірка якості готового швейного виробу - це встановлення відповідності якості виготовлення виробу стандарту або ТУ, встановлення наявності у виробі дефектів. Для цього користуються відповідними ГОСТами: ГОСТ 4103-82 (п. 6, табл. 1), ГОСТ 125666-81.

Інструкційні вказівки

Необхідно звертати увагу на:

- а) симетричність розміщення та форму лацканів, кінців коміру, кишень, рукавів;
- б) рівність та напрямок швів: бокових, плечових, виточок, розрізних швів пілочки та спинки, оздоблювальних швів та зборок, а також частоту стібків та рівність строчок;
- в) напрямок та співпадання малюнків в деталях виробу;
- г) вірність напрямку ворсу;
- д) якість волого-теплової обробки;
- ж) наявність дефектів матеріалу верха, фурнітури, обробки.

Після загального огляду виробу, перевіряють якість окремих деталей та вузлів в такій послідовності:

- а) в пальтово-піджачній групі - борти, кишені, виточки, рукави, спинку, бокові шви, зборки та оздоблювальні шви (рельефи), правильність з'єднання прокладки з верхом;

б) в штанах - бант, крокові шви, кишені, низки та манжети, пояс, зборки, задню кишеню, виточки, хлястики, середній шов, виворітний бік, верхню частину штанів;

в) у жіночих сукнях - перед, рукава, низ сукні, зворотна частину сукні, виявлені при контролі якості швейного виробу дефекти необхідно згрупувати в 3 групи:

1. Дефекти, що не допускаються в сортній продукції.
2. Дефекти, які підлягають виправленню без зниження сорту виробів.
3. Дефекти, що допускаються в сортних виробках.

За результатами перевірки робіт 1,2 і 3 необхідно зробити висновок про якість та сортність перевіреного швейного виробу, користуючись при цьому вимогами ГОСТ 122566-88.

Завдання для повторення, закріплення і контролю знань

Контрольні питання:

1. Поясніть, як групують матеріали, які використовують для пошиття одягу та опишіть їх характерні особливості

2. Які способи з'єднання деталей, вузлів одягу застосовуються в процесі його виготовлення?

3. Визначте специфічні властивості, які характерні для білизняних виробів.

4. Назвіть асортимент костюмно-платтяних виробів.

Тести

Виконайте тестові завдання. Виберіть із запропонованих відповідей правильні.

1. Головний убір в формі кепі з козирком і жорстким колишом називають:

- а) капор;
- б) шапка;
- в) кашкет.

2. Розміри виробів бюстгальтерної групи позначаються:

- а) 77-104; 85-106;
- б) 76-I; 80-II;
- в) 68-82 – I; 72-84 – II.

3. У якому порядку наводять позначення розмірів при маркуванні готового одягу?

- а) повнота, розмір, зріст;
- б) зріст, розмір, повнота;
- в) розмір, зріст, повнота.

4. Асортимент літнього одягу включає:

- а) пелерину, накидку, плащ;
- б) сукню, сарафан, безрукавку, спідницю;
- в) блузку, светр, пляжний ансамбль.

5. Плечовий виріб із застібкою спереду, з довгими рукавами, коміром і кишенями називається:

- а) піджак;
- б) жакет;
- в) джемпер.

6. Асортимент натільної білизни включає:

- а) піжами, корсети, труси, майки;
- б) фуфайки, комбінації, панталони, сорочки денні і нічні;
- в) грації, бюстгальтери, піжами, сорочки.

7. За міжнародною системою найбільшу повноту одягу позначають:

- а) L;
- б) XL;
- в) XXXL.

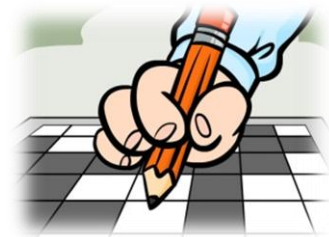
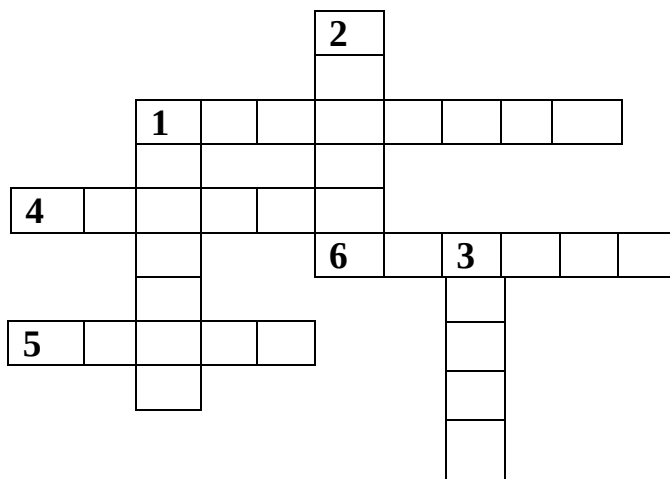
Розгадайте кросворд

По вертикалі:

- 1. Чоловічий плечовий виріб з рукавами.
- 2. Плечовий виріб з застібкою спереду, з довгими рукавами, коміром і кишенями.
- 3. Жіночий швейний виріб, відрізняється надзвичайним різноманіттям конструкцій, асортиментом оздоблень та матеріалів.

По горизонталі:

- 1. Жіночий поясний виріб з одного або декількох полотнищ.
- 4. Укорочений різновид пальто спортивного або повсякденного призначення.
- 5. Піджак вільної форми для жінок.
- 6. Комплектний виріб з двох предметів (чоловічий – піджак, брюки, жіночий – жакет, спідниця).

Зробіть висновки:

Лабораторно-практична робота № 3

Тема: Вивчення асортименту трикотажних виробів (за видом сировини, переплетення, оздоблення, статтю, сезоном, способом виробництва, групою, підгрупою, конструктивними особливостями, розміром, наявністю дефектів, сортом).

Мета: закріплення знань та формування практичних навичок асортименту трикотажних виробів за класифікаційними ознаками, визначення розмірів та наявності дефектів, сорту виробів.

Матеріальне забезпечення: зразки трикотажних полотен та виробів, журнали мод, ГОСТ 17037-85 «Вироби швейні та трикотажні. Терміни та визначення», ДСТ України 202.7-92 Вироби швейні та трикотажні. Терміни та визначення", ростомір, м'які метри, схеми виміру фігури людини.

Теоретичні відомості

Трикотажем називається в'язане полотно або виріб, що складається з петель, з'єднаних між собою й утворених однією або багатьма нитками.

За призначенням трикотажні товари поділяють на: білизну, верхній одяг, головні убори, панчішно-шкарпеткові вироби, рукавиці, хустково-шарфові вироби.

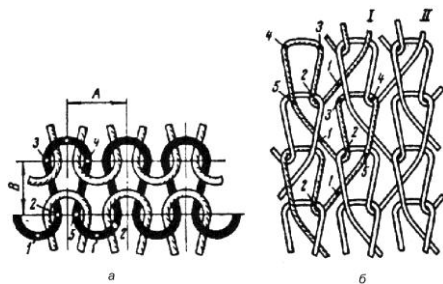

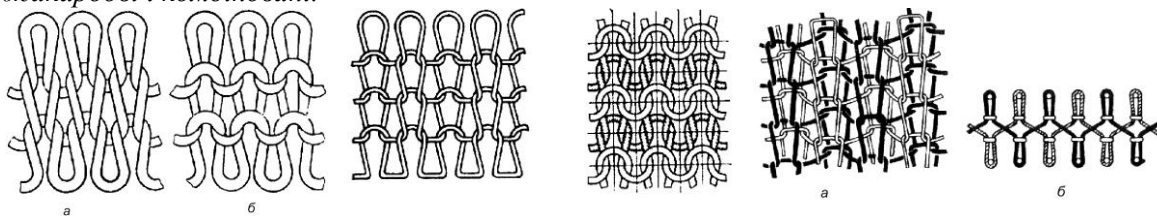
Рис. 1. Схема будови петель трикотажу:
а – поперечнов'язана петля; б – основнов'язана петля.

Залежно від способу утворення горизонтального петельного ряду в процесі в'язання розрізняють два класи трикотажних полотен – поперечнов'язані й основнов'язані.

Трикотаж, горизонтальний петельний ряд якого утворюється послідовним згинанням в петлі однієї або двох разом узятих ниток, називається **поперечнов'язаним, або кулірним**.

Трикотаж, горизонтальний петельний ряд якого утворюється згинанням у петлі цілої системи ниток – основи, називається **основнов'язаним**.

Певний порядок розташування петель у полотні називається **трикотажним переплетенням**. До базисних поперечнов'язаних переплетень належать: гладь, ластик і двовивіртіне; до похідних від головних – похідна гладь і інтерлок (похідний ластик); до візерункових поперечнов'язаних переплетень – платувальні, плюшеві, ворсові (футерні), пресові, жакардові і комбіновані.

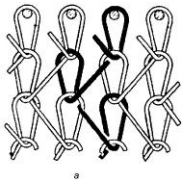
Гладь

Ластик

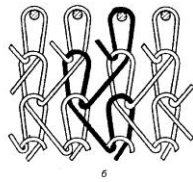
Двовивіртіне

Інтерлок

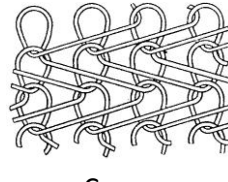
До базисних трикотажних основнов'язаних переплетень відносять: ланцюжок, трико й атлас. До похідних від трико – сукно і шарме (одинарні), інтерлочне трико й інтерлочний атлас (подвійні). До візерункових полотен відносять платувальні, ворсові, малорозтяжні, філейні, жакардові та комбіновані.

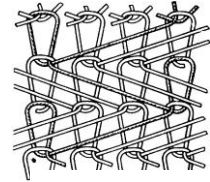
Трико

Сукно

Шарме

Поперечнов'язаний і основов'язаний трикотаж виготовляють *одинарним та подвійним*.

Трикотажна промисловість виготовляє два види продукції:

- готові трикотажні вироби;
- трикотажні полотна, що використовуються для пошиття різних виробів.

Пряжа, яка використовується у трикотажному виробництві, за *волокнистим складом* може бути однорідною і неоднорідною, із натуральних (бавовна, вовна, льон) і хімічних (віскозних, ацетатних, поліефірних, поліамідних, поліакрилонітрильних тощо) волокон.

Комплексні нитки: віскозні, сиблонові, ацетатні, триацетатні; синтетичні: капронові, лавсанові, нітронові, полівінілхлоридні; текстуровані, за розтяжністю – високорозтяжні і малорозтяжні нитки.

Основними *обробними операціями* трикотажного полотна є відварювання, відбілювання, стабілізація, забарвлення, друкування та завершальна обробка.

Хід заняття

Завдання 1. Використовуючи паспортизовані та не паспортизовані альбоми сучасного асортименту трикотажних полотен, охарактеризуйте види цих полотен за формою таблиці 1.

Таблиця 1.

№ з/п	Назва полотна	Схема переплетення		Відмінні ознаки	Вид обробки	Волокнистий склад	Призначення
		лицева	вिवоротна				
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Гладь	Поперечно в'язане	Осново в'язане	Лицьовий бік гладкий, зворотний з поперечними смугами	Відбілена	Штучний шовк	Для білизни

Завдання 2.

Ознайомтесь із асортиментом запропонованих зразків трикотажних виробів, зверніть увагу на матеріал виготовлення, вид переплетення та обробки, особливості конструкції та призначення.

Результати оформіть у вигляді таблиці 2.

Таблиця 2.

№ з/п	Назва виробу	Вид сировини	Група, схема переплетення	Вид обробки	Конструкція	Підгрупа, призначення
1	2	3	4	5	6	7
1	Джемпер	Вовна	Поперечнов'язане, гладь	Гладкофарбована	З рукавом, із застібною на гудзиках	Верхній трикотаж

Завдання 3. Вкажіть, які вироби зображені на рисунку. Визначте, підгрупу за призначенням, статевовікове призначення, вид обробки.

Завдання 4. Визначте розмір та надайте товарознавчу характеристику запропонованим панчішно-шкарпеткових виробів за видом сировини, переплетення, оздоблення, статтю, сезоном, способом виробництва, користуючись ДСТУ 3045-95.

Результати оформіть у вигляді таблиці.

Таблиця 3.

№ з/п	Назва виробу	Вид сировини, спосіб виробництва	Група, схема переплетення	Вид оздоблення	Стать/сезон	Розмір
1	2	3	4	5	6	7
1						

Інструкційні вказівки

Визначення розмірів панчішно-шкарпеткових та рукавичкових виробів

Розмір панчішно-шкарпеткових та рукавичкових виробів визначається довжиною сліду в сантиметрах. Панчохи, напівпанчохи і шкарпетки жіночі – 19 – 29 розмірів, шкарпетки і напівпанчохи чоловічі – 21 – 31 розмірів, панчохи і шкарпетки дитячі – 12 – 22 розмірів, напівпанчохи дитячі – 14 – 22 розмірів. Панчішно-шкарпеткові вироби з еластичності виготовляють трьох розмірів: 19 – 21 – з довжиною сліда 18 см; 23 – 25 – з довжиною сліда 20 см і 27 – 29 – з довжиною сліда 22 см. Розміри колготок позначаються дробом, де чисельник напівобхват тулуба на рівні грудей (см), а знаменник – довжина сліду (см). Жіночі колготки виготовляють тих самих розмірів, що й панчохи. Розміри дитячих колготок: $\frac{26}{12}, \frac{28}{14}, \frac{30}{16}, \frac{32}{18}, \frac{34}{20}, \frac{36}{22}$.

Розміри рукавичкових виробів встановлюються за величиною обхвату долоні в сантиметрах, що вимірюється посередині між основами великого і вказівного пальців.

Рукавичкові вироби виготовляють таких розмірів: дитячі: рукавички кроєні і в'язані – 14, 16, 18 – 20; рукавиці кроєні і в'язані – 11, 12, 13, 14, 16, 18 – 20; жіночі: рукавички і рукавиці кроєні і в'язані – 16, 17, 18, 19, 20; чоловічі: рукавички п'ятипалі, рукавиці кроєні і в'язані: 18, 20, 22, 24, 26, 28.

Завдання 5. Ознайомтесь зі змістом стандарту ДСТУ 2077-92 Вироби трикотажні. Дефекти. Терміни та визначення. Вивчіть термінологію й назву дефектів, що рекомендовані цим стандартом.

Дайте відповіді на питання:

1. За якими критеріями встановлюють сорт верхніх трикотажних виробів? _____

2. Яка кількість дефектів допускається у виробих 1 та 2 сорту? _____

3. Яким чином можна вирішити ситуацію при визначенні сорту виробу з дефектами «малопомітними» і «помітними»? _____

Завдання 6. Надайте характеристику **4 дефектам** виробничо-швейним і опишіть їх в таблиці 1, користуючись стандартом ДСТУ 2077-92 Вироби трикотажні. Дефекти. Терміни та визначення. З'ясуйте причини виникнення кожного дефекту та його вплив на якість готового виробу та надайте оцінку на сортність.

Інструкційні вказівки

Визначення сортності верхніх трикотажних виробів рекомендується проводити в наступній послідовності:

1. Перевірити відповідність пакування і маркування вимогам ГОСТу 3897-87.
2. Встановити відповідність фасону, виду полотна за переплетеннями обробкою, фурнітури, ниток (і т.п.), еталону-взірцю або технічному опису моделі.

Результати оформити у вигляді таблиці 3.

Таблиця 4

№ з/п	Назва дефекту	Причина виникнення	Розміри і вираженість дефекту	Оцінка за ДСТУ на сортність
1	2	3	4	5

Тести

Виконайте тестові завдання. Виберіть із запропонованих відповідей правильні.

1. Трикотаж, у якому петлі всіх горизонтальних петельних рядів створюються з однієї безперервної нитки, називається:

- а) основов'язаний;
- б) суцільнов'язаний;
- в) поперечно-язаний.

2. Асортимент панчішно-шкарпеткових товарів за видами переплетіння:

- а) жакардові, саржеві, полотняні;
- б) гладь, ластик, плюш, жакардові;
- в) прості, дрібновізерунчасті, жакардові.

3. Швейні та трикотажні вироби за якістю поділяють на:

- а) 1, 2 і 3 сорти;
- б) 1 і 2 сорти;
- в) 1, 2, 3, 4 сорти.

Зробіть висновки:

Лабораторно-практична робота № 4

Тема: Ознайомлення з новим у асортименті хутрово-хутряних і овчино-шубних товарів, наявних у продажу в магазині.

Мета: закріплення знань та формування практичних навичок визначення сучасного асортименту хутрово-хутряних і овчино-шубних товарів, наявних у продажу в магазині.

Матеріально-технічне забезпечення: інструкційні картки, опорно-логічні схеми «Асортимент хутряних напівфабрикатів», «Групування асортименту хутряного одягу», «Асортимент хутряного одягу», «Хутряні і овчино-шубні товари».

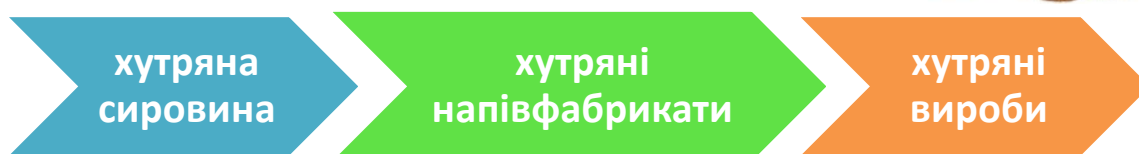
Теоретичні відомості

Хутрово-хутряні та овчинно-шубні товари поділяють на підгрупи:

- хутряна сировина;
- хутряні напівфабрикати (диких звірів і продукти звірогосподарств, домашніх тварин, овчинно-шубні напівфабрикати, морських звірів, каракулево-мерлушкові);
- хутряні вироби.

А

А

Асортимент хутрово-хутряних виробів включає:

- верхній одяг (пальто, на півпальто, плащ, куртка, жилет, комбінезон);
- хутряна частина одягу (коміри, манжети, хутряна підкладка);
- хутряні головні убори (шапки, шляпи, капори, ескімоски, берети);
- хутряні жіночі убори (горжетки, пелерини, шарфи);

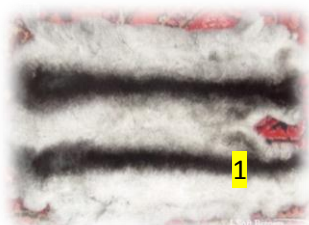
Асортимент **овчино-хутряних** виробів: верхній одяг (тулупи, пальто, жакети, жилети) і головні убори.

Хід роботи

Заняття проводиться на базі провідних торговельних підприємств міста.

Завдання 1. Визначте вид хутряного напівфабрикату, зображеного на рисунку

Завдання 2. Розпізнайте та опишіть асортимент запропонованих зразків хутрово-хутряних виробів за класифікаційними ознаками: призначенням, видом напівфабрикату, обробкою, фасоном.

Результати оформіть у вигляді таблиці.

Таблиця 1.

№ з/п	Найменування хутрово-хутряних виробів	Підгрупа за призначенням	Вид напівфабрикату	Обробка	Фасон
1	2	3	4	5	6
1	Пальто дитяче	Верхній одяг	Кролик (хутро)	Фарбований	Прямий силует, з рукавом, на гудзиках

Завдання 3. Ознайомтесь із асортиментом запропонованих зразків овчино-шубних виробів за класифікаційними ознаками: призначенням, видом напівфабрикату, обробкою, фасоном. Результати оформіть у вигляді таблиці.

Таблиця 2.

№ з/п	Найменування виробів	Підгрупа за призначенням	Вид напівфабрикату	Обробка	Фасон
1	2	3	4	5	6

Тести

Виконайте тестові завдання. Виберіть із запропонованих відповідей правильні.

- За обробкою шкурки хутрово-хутряні напівфабрикати поділяють на:
 - нормальні, малі, середні і великі;
 - дрібні, середні, крупні;
 - стрижені, фарбовані, щипані, епільовані.
- До жіночих хутряних уборів відносять:
 - шляпи, берети, шапки;
 - накидки, палантини, горжетки;
 - коміри, манжети, хутряні підкладки.
- Найкраща зносостійкість хутра:
 - видри і бурого ведмедя;
 - норки і соболя;
 - песця і лисиці.

Зробіть висновки: _____

Лабораторно-практична робота № 5

Тема: Визначення асортименту штучних шкір та синтетичних взуттєвих матеріалів, методів кріплення, видів обробки, призначення, надання консультації покупцям.

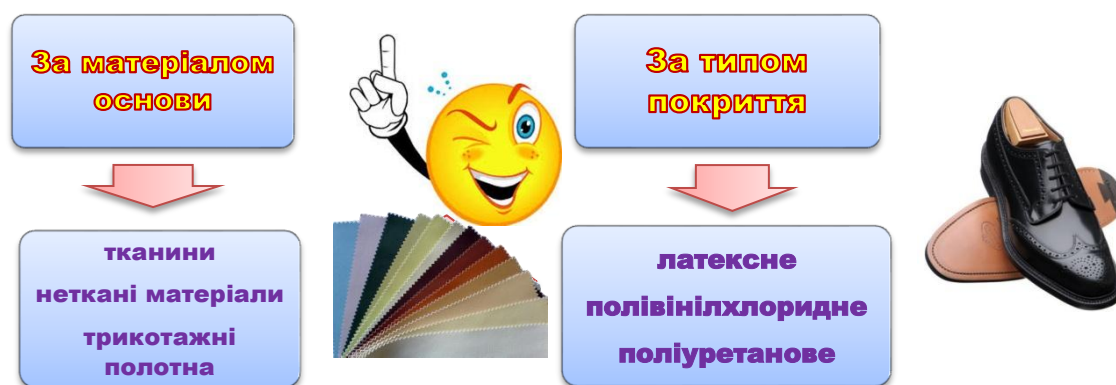
Мета: закріплення знань та формування практичних навичок визначення асортименту штучних шкір та синтетичних взуттєвих матеріалів, методів кріплення, видів обробки, призначення, надання консультації покупцям.

Матеріально-технічне забезпечення: натуральні зразки штучних шкір та синтетичних взуттєвих матеріалів, інструкційні картки, схеми «Деталі взуття», «Методи кріплення», опорно-логічні схеми «Класифікація та асортимент взуття»

Теоретичні відомості

Залежно від матеріалів виготовлення взуттєві товари поділяють на: шкіряні, гумові, повстяні. Для верху взуття використовують натуральну, штучну шкіру і синтетичні матеріали.

Класифікація штучних шкір

Види штучної шкіри для виробництва взуття: кирза марок А і Б, шарголін, вінілісшкіра (юхтин), ворсит, еластин, мофорін, нітроштучна шкіра.

Конструкція взуття може включати від 2-3-х до 20-30-ти деталей, які відіграють відповідну роль у формуванні споживчих властивостей.

Залежно від розташування у взутті **деталі** поділяються на зовнішні, внутрішні і проміжні. З'єднані між собою зовнішні, внутрішні і проміжні деталі верху називаються **заготовкою**.

Методи кріплення деталей низу із заготовкою взуття: клейовий, нитковий, литий, гарячої вулканізації, стрижневий (цвяховий), комбінований.

Клейопрошивний

Литий

Стрижневий

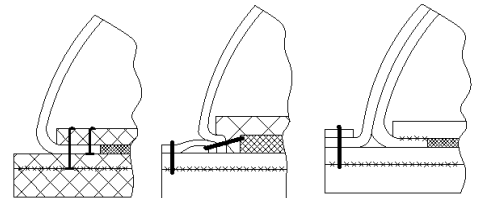
Завдання 1. Назвіть види деталей верху і низу взуття та зверніть увагу на розміщення цих деталей у взутті

1 - _____	8 - _____
2 - _____	9 - _____
3 - _____	10 - _____
4 - _____	11 - _____
5 - _____	12 - _____
6 - _____	13 - _____
7 - _____	14 - _____

Завдання 2. Назвіть методи кріплення, зображені на рисунку. Поясніть, до якої підгрупи його відносять.

Завдання 2. Визначте методи кріплення деталей низу із заготовкою взуття за запропонованими зразками взуттєвих товарів (3 зразки).

Завдання 3. Визначте вид оздоблення, яке використано для взуття, зображеного на рисунку.

Завдання 3. Визначте вид невід'ємних від конструкції оздоблень запропонованих зразків взуття, види прикрашання, які безпосередньо наносять на деталі взуття. Зверніть увагу на характерні особливості таких способів декоративного оздоблення заготовок: механічні види обробки; на обробку із допомогою швейних машин, обробку із допомогою пресів; оздоблення різними способами фарбування; із допомогою змінної і декоративної фурнітури.

Завдання 4. Надайте характеристику асортименту запропонованим зразкам штучних шкір та синтетичних взуттєвих матеріалів. Результати оформіть у вигляді таблиці.

Таблиця 1.

№ з/п	Найменування виробу	Вид матеріалу		Обробка верха	Метод кріплення	Оздоблення
		верху	низу			
1	2	3	4	5	6	7
1	Черевики чоловічі	шарголін	поліуретан	Нітроцелюозна	Клейовий	Перфорація

Завдання 5. Визначте конструкційні особливості підборів зображеного на рисунку взуття.

Завдання 6. Надайте консультацію покупцеві на прикладі взуттєвих товарів _____

Контрольні питання:

1. Які способи декоративного оздоблення використовують для збільшення показників естетичних властивостей взуття?

2. Назвіть синтетичні взуттєві матеріали, які використовуються для виробництва верха взуття _____

Тести

Виконайте тестові завдання. Виберіть із запропонованих відповідей правильні.

- Основні матеріали для взуття:
 - верх взуття, підошва, матеріал для підкладки;
 - штучні і синтетичні шкіри, тканини, неткані матеріали;
 - штучна, натуральна і синтетична шкіра, текстильні матеріали, взуттєва фурнітура.
- Для верху взуття використовують наступні види штучних шкір:
 - вінілшкіра, кирза, юхта, ворсит;
 - лакова, юхта, замша, шевро;
 - шарголін, юхтин, ворсит, еластин, мофорін.
- Розмір взуття за довжиною устілки визначають у таких одиницях вимірювання:
 - 1/3 дюйма (8,46 мм);
 - штих (2/3 см = 6,67 мм);
 - міліметр.
- Ниткові методи кріплення взуття:
 - рантовий сандальний, прошивний, парко;
 - рантовоклейовий, цвяховий, гарячої вулканізації;
 - строчено-клеювий, шпильковий, рантовоклейовий.

Зробіть висновки: _____

Лабораторно-практична робота № 6

Тема: Ознайомлення з асортиментом парфумерно-косметичних товарів та туалетного мила за складом сировини, виробництвом, призначенням.

Мета: закріплення знань та формування практичних навичок визначення асортименту парфумерно-косметичних товарів та туалетного мила за класифікаційними ознаками: за складом сировини, виробництвом, призначенням.

Матеріально-технічне забезпечення: натуральні зразки парфумерно-косметичних товарів та туалетного мила, каталоги продукції різних виробників, інструкційні картки, опорно-логічні схеми «Класифікація та асортимент парфумерно-косметичних товарів та туалетного мила за складом сировини», «Асортимент парфумерних товарів», «Асортимент косметичних товарів».

Теоретичні відомості

Для виробництва парфумерно-косметичних товарів використовують духмяні речовини: натуральні (рослинні і тваринні) і синтетичні.

До асортименту **парфумерних товарів** входять духи, одеколони, запашні води та парфумерні набори.

Косметичні товари в Україні поділяють на 3 групи:

- *гігієнічні* — застосовують для підтримки в здоровому стані шкіри, волосся, зубів;
- *лікувально-профілактичні* — для попередження і лікування деяких захворювань шкіри, волосся;
- *декоративні товари* використовують для затушовування недоліків і підкреслення достоїнств зовнішності людини.

Лікувально-гігієнічна косметика поділяється на:

- засоби для догляду за шкірою;
- засоби для догляду за зубами і порожниною рота;
- засоби для гоління і догляду за шкірою після гоління;
- засоби для догляду за волоссям;
- інші косметичні засоби — дезодоранти, засоби для ванн.

Асортимент парфумерно-косметичних товарів

Парфумерія та засоби для ароматизації і гігієни

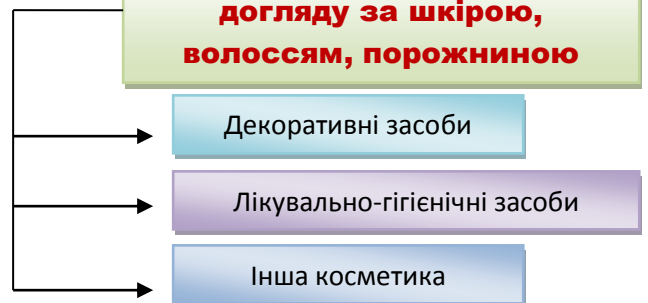

Косметика та вироби для догляду за шкірою, волоссям, порожниною

Декоративні засоби

Лікувально-гігієнічні засоби

Інша косметика

Хід роботи

Завдання 1. Надайте характеристику натуральних та синтетичних духмяних речовин, які використовують у виробництві парфумерно-косметичних товарів. _____

Завдання 2. Заповніть пропуски у твердженнях:

Засоби, призначені для відновлення структури волосся – це

Процес виробництва косметичних товарів складається з наступних технологічних операцій:

Завдання 3. Ознайомтесь із асортиментом запропонованих зразків парфумерних виробів, надайте характеристику асортименту за класифікаційними ознаками: призначенням, за складом сировини, виробництвом. Результати оформіть у вигляді таблиці.

Таблиця 1.

№ з/п	Назва товару	Підгрупа за призначенням	Склад сировини	Конструкція	Відтінок і характер запаху
1	2	3	4	5	6
1					

Завдання 4. Ознайомтесь із асортиментом запропонованих зразків косметичних виробів і мила, надайте характеристику асортименту за класифікаційними ознаками: призначенням, за складом сировини, виробництвом. Результати оформіть у вигляді таблиці.

Таблица 2.

[illegible]

Контрольні питання:

1. Назвіть класифікацію асортименту засобів для догляду за волоссям і шкірою голови _____

2. Назвіть асортимент декоративної косметики залежно від призначення _____

Тести

Виконайте тестові завдання. Виберіть із запропонованих відповідей правильні.

1. Тверде кускове господарське мило вищого сорту містить жирних кислот %:

- а) 68;
- б) 60;
- в) 82.

2. До засобів декоративної косметики відносять:

- а) лосьйони, креми, пудри, лаки;
- б) засоби для губ, обличчя, очей, нігтів;
- в) губна помада, рум'яна, пудра, тіні, туш, лаки для нігтів.

3. За характером запаху парфумерні товари класифікують на:

- а) теплі, солодкі, освіжаючі;
- б) екстра, група А, Б, В;
- в) квіткові, фантазійні, квітково-фантазійні.

4. Функціональна властивість парфумерних товарів полягає у;

- а) здатності створювати приємний аромат;
- б) здатності передавати запах іншим матеріалам;
- в) здатності освіжувати повітря і тіло людини.

5. Перевірку якості мила визначають за показниками:

- а) консистенція, вміст органічних кислот, запах;
- б) зовнішній вигляд, консистенція, колір, запах;
- в) зовнішній вигляд, прозорість, колір, запах.

6. Товари, призначені для догляду за шкірою обличчя, рук і тіла, називають:

- а) парфумерними;
- б) лікувально-гігієнічними;
- в) косметичними.

7. Водно-спиртові розчини парфумерних композицій із вмістом духмяних речовин 1,5-6 % називають:

- а) туалетними водами;
- б) духами;
- в) одеколонами .

Встановіть відповідність між косметичними товарами за їх призначенням:

- А. Лікувально-гігієнічні засоби
- Б. Декоративна косметика для обличчя
- В. Різні косметичні засоби

- А. Пудра, рум'яна, тональні креми
- Б. Дезодоранти, піномиючі засоби
- В. Креми, лосьйони, пудри

А	
Б	
В	

Зробіть висновки: _____

Лабораторно-практична робота № 7

Тема: Ознайомлення з асортиментом галантерейних товарів та ювелірних виробів, наявних у продажу в магазині.

Мета: закріплення знань та формування практичних навичок визначення сучасного асортименту галантерейних товарів та ювелірних виробів, наявних у продажу в магазині..

Матеріально-технічне забезпечення: інструкційні картки, опорно-логічні схеми «Асортимент галантерейних виробів», «Класифікація галантерейних виробів».

Теоретичні відомості

Галантерейні товари (від французького *galante* – галантний, витончений, або італійського *galanteria* – предмети прикрашання туалету, побуту) об'єднують широкий асортимент товарів масового споживання, який нараховує десятки тисяч найменувань; він постійно змінюється і залежить від кон'юнктури споживчого ринку і запитів покупців.

Галантерейні товари використовують для прикрашання; зберігання паперів, грошей та інших предметів; для догляду за одягом; створення інтер'єру житлових приміщень та інших цілей. Найчастіше це предмети невеликого розміру. Галантерейні товари можуть бути також частиною ансамблю одягу, тому їх виготовлення пов'язане з напрямленням моди в одязі, взутті.

Залежно від сировинних матеріалів товари поділяються на групи: текстильна, металева, пластмасова, шкіряна галантерея, дзеркала, щітки.

У номенклатурі товарів народного споживання роздрібною та оптовою торгівлі галантерейні товари відносяться до товарних груп:

текстильна галантерея - 057;

шкіряна галантерея - 058;

галантерея із пластмас, металева, щітки, дзеркала -059.

Класифікація галантерейних виробів

Текстильна галантерея

До текстильної галантереї відносять вироби, виготовлені з ниток і тканин різними способами - крутінням, плетивом, ткацтвом, в'язанням, розписом, друком і т. д. Текстильну галантерею поділяють на ткацьку, плетену і в'язані вироби, гардинно-тюлеві і мереживні вироби, швейну галантерею, нитки і парасолі.

Асортимент ткацьких, плетених і в'язаних виробів: стрічки, шнури і тасьма, парасолі, бахрома й ін.

Товари **текстильної галантереї** класифікують за різними ознаками:

- способом виробництва (ткані, пошиті, кручені, плетені, в'язані);
- призначенням (для скріплення деталей, оздоблення особистих речей, оздоблення інтер'єра, для захисту від зовнішнього середовища, для господарських потреб, для в'язання речей);
- статевовіковою ознакою (поділяють асортимент швейної галантереї, парасолів);
- оздобленням і видами.

Швейна галантерея та парасолі

Асортимент: предмети жіночого і чоловічого туалету, вироби з художнім розписом, строчечношиті вироби. Предмети жіночого туалету: грації, напівграції, корсети, бюстгальтери, паски тощо. Предмети чоловічого туалету: краватки, помічі, чоловічі паски. Краватки бувають трьох видів: краватки-самов'язи, регати, бантики.

№ з/п	Назва, вид товару	Підгрупа за призначенням, призначення	Спосіб та матеріал виготовлення	Конструкція, спосіб кріплення	Оздоблення	Форма, розмір
1	2	3	4	5	6	7
1						

Завдання 2. Ознайомтесь із асортиментом ювелірних виробів, наявних у продажу в магазині. Надайте товарознавчу характеристику запропонованим товарам та оформіть результати у вигляді таблиці. Запишіть у зошит основні групи ювелірного каміння та характеристику 3-х видів ювелірного каміння в кожній групі. Дайте характеристику кожного виду обробки ювелірних товарів.

Таблиця 2.

№ з/п	Назва, вид товару	Підгрупа за призначенням, призначення	Спосіб та матеріал виготовлення	Конструкція, спосіб кріплення	Оздоблення	Форма, розмір
1	2	3	4	5	6	7
1						

Завдання 3. Надайте товарознавчу характеристику зображених на рисунку галантерейних і ювелірних виробів за класифікаційними ознаками. _____

Контрольні питання:

1. Назвіть види матеріалів для виготовлення художніх виробів народного промислу. _____

2. Які позначення повинно містити маркування галантерейних товарів? _____

3. Назвіть основні групи ювелірного каміння. _____

4. Наведіть особливості декорування ювелірних товарів. _____

Тести

Виконайте тестові завдання. Виберіть із запропонованих відповідей правильні

1. *Виріб шкіряної галантереї несесер – це:*
 - а) дорожня сумка м'якої конструкції з ручками;
 - б) для зберігання предметів особистого користування;
 - в) для зберігання паперових грошей.
2. *Предмети туалету шкіряної галантереї:*
 - а) гаманці, портфелі, папки, обкладинки;
 - б) валізи, саквояжі, портфелі, сумочки;
 - в) рукавички, рукавиці, сумки, ремені.
3. *Чим відрізняються швейні голки різних номерів?*
 - а) типом і призначенням;
 - б) розміром і діаметром;
 - в) довжиною і діаметром.
4. *Асортимент металевої одяжної фурнітури:*
 - а) шнури, тасьма, пояси, прикраси;
 - б) швейні голки, наперстки, спиці, гачки;
 - в) застіжки-блискавки, гачки, пряжки, кнопки
5. *Асортимент пластмасової галантереї:*
 - а) валіза, портфель, папка ділова;
 - б) мильниця, швейний набір, гребінки;
 - в) ламбрекен, парасолька, портмоне.

Встановіть відповідність між галантерейними товарами:

- А. Ажурна текстильна плетена структура з візерунком
 Б. Дорожня сумка м'якої конструкції з ручками для перенесення постільних речей
 В. Пов'язка з широкої стрічки, яка зав'язується вузлом

- А. Краватка
 Б. Мереживо
 В. Портплед

А	
Б	
В	

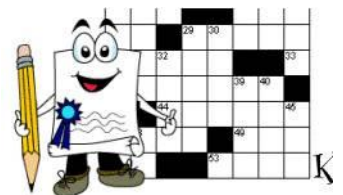
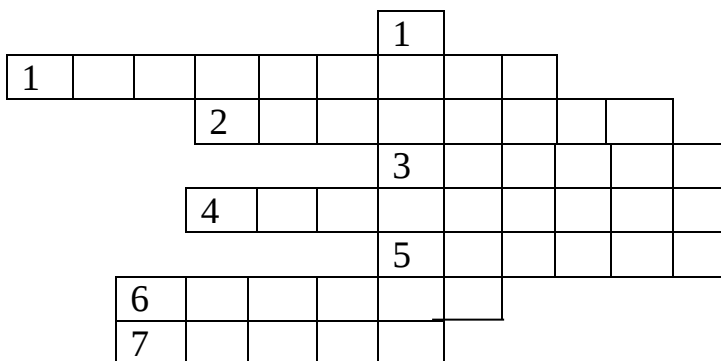
Розгадайте кросворд

По вертикалі:

1. Штучний виріб текстильної галантереї з художнім розписом. (ключове слово)

По горизонталі:

1. Галантерейний побутовий виріб для оздоблення.
2. Виріб дрібної шкіряної галантереї для монет.
3. Плетена або в'язана текстильна стрічка шириною 2...50 мм
4. Виріб металевої галантереї для шиття.
5. Шкіргалантерейний виріб, призначений для фіксації та перенесення різних предметів
6. Виріб швейної галантереї для жінок з художнім розписом.
7. Металева галантерея для шиття і рукоділля.

Зробіть висновки: _____

Лабораторно-практична робота № 8

Тема: Ознайомлення з асортиментом наявних у продажу холодильників, пральних машин, пирососів, машин для обробки і механізації господарських робіт, вентиляторів. Вивчення інструкцій по експлуатації та технічних характеристик (проводиться у магазині).

Мета: закріплення знань та формування практичних навичок визначення сучасного асортименту наявних у продажу холодильників, пральних машин, пирососів, машин для обробки і механізації господарських робіт, вентиляторів.

Матеріально-технічне забезпечення: зразки товарів, інструкційні картки, опорно-логічні схеми «Класифікація та асортимент електропобутової техніки», інструкції по експлуатації.

Хід роботи

Завдання 1. Надайте характеристику сучасних пральних машин, холодильників, кондиціонерів, використовуючи інформаційні дані у комп'ютерній мережі Інтернет або у паспорті електротовару.

Рекомендації: Технічні параметри і експлуатаційні характеристики наведено у супровідній документації до кожного електропобутового товару – в паспорті та інструкції по експлуатації.

Результати оформіть у вигляді таблиці

Таблиця 1.

№ з/п	Назва товару	Підгрупа за призначенням	Матеріал виготовлення	Обробка, конструкція	Технічні характеристики
1	2	3	4	5	6
1					

Завдання 2. Визначте відмінні ознаки між пирососами, зображеними на рисунку, опишіть технічні характеристики наявних у продажу у магазині пирососів _____

Завдання 3. Визначте різновиди запропонованих зразків товарів та їх призначення. Назвіть сучасних виробників та торговельні марки, які виготовляють дані товари. Складіть перелік основних моделей вітчизняних холодильників, а також холодильників провідних зарубіжних фірм і побутових холодильників виробництва країн СНД.

Контрольні питання:

1. Які переваги мають мікрохвильові пічки у порівнянні із іншими видами електронагрівання? _____

2. Які показники характеризують надійність роботи електропобутового товару? _____

3. Встановіть відповідність класифікації електротоварів за призначенням та їх асортименту:

- А. Машини для обробки білизни
Б. Машини для обробки продуктів
В. Машини для підтримання мікроклімату

- А. М'ясорубки, міксери, морозениці
Б. Кондиціонери, іонізатори, кліматизер
В. Центрифуги, машини для прання

А	
Б	
В	

Зробіть висновки: _____

Лабораторно-практична робота № 9

Тема: Ознайомлення з новим в асортименті наявних у продажу товарів культурно-побутового призначення. Вивчення інструкцій з експлуатації та технічних характеристик (проводиться у магазині).

Мета: закріплення знань та формування практичних навичок визначення сучасного асортименту наявних у продажу товарів культурно-побутового призначення. Вивчення інструкцій з експлуатації та технічних характеристик товарів.

Матеріально-технічне забезпечення: зразки товарів, інструкційні картки, опорно-логічні схеми «Класифікація та асортимент культурно-побутового призначення», інструкції по експлуатації.

Хід роботи

Завдання 1. Запишіть у зошит найменування сучасних фотоапаратів кожного класу та наведіть характеристику їх функціональних властивостей, також вкажіть види цифрових фотоапаратів та зверніть увагу на їх функціональну різницю. Зверніть увагу на те, що усі цифрові фотоапарати можна поділити на три основні класи: *дзеркальні, компактні та гібридні*. Визначте, до якого з видів відносяться зображені на рисунку.

Завдання 2. Запишіть у зошит конструктивні вузли сучасних фломастерів та можливість кольорових різновидів.

Завдання 3. Опишіть видовий асортимент олівців за ступенем твердості. Запишіть шкалу зменшення м'якості олівців.

Завдання 4. Запишіть у зошит особливості оформлення обкладинки та складання у блок альбомів різного типу. Зверніть увагу на різновиди малювання та альбоми, які мають використовуватися для малюнків різного характеру зображення.

Завдання 5. Надайте товарознавчу характеристику канцелярським товарам, наявним у магазині за класифікаційними ознаками. Результати оформіть у вигляді таблиці.

Таблиця 1.

№ з/п	Назва товару	Призначення	Матеріал виготовлення, сировина	Обробка, конструкція
1	2	3	4	5
1	Клей ПВА	Канторський	Термопластичні смоли, синтетичний каучук	З щіточкою та ковпачком
2				

Завдання 5. Надайте характеристику асортименту музичних інструментів, наявних у магазині зразків за класифікаційними ознаками. Результати оформіть у вигляді таблиці.

Таблиця 2.

№ з/п	Назва товару	Група, підгрупа за призначенням	Матеріал виготовлення	Обробка, конструкція	Розмір
1	2	3	4	5	6
1	Корнет	Духові, мундштучна	Латунь	Полірування	Сі-бемоль, II октава
2	Скрипка	Струнні, смичкові	Дерево	Лакування	1/8

Завдання 5. Назвіть зображені на рисунку музичні інструменти, визначте групу та підгрупу за призначенням, вкажіть спосіб видобування звуку. _____

Завдання 6. Опишіть видовий асортимент наявних у магазині іграшок, визначте особливості маркування, які вказують на безпеку іграшок. Вкажіть критерії, які покладені у визначення відповідності іграшок вимогам нормативних документів. _____

Завдання 7. Визначте види та педагогічне призначення зображених на рисунку іграшок

Завдання 8. Уважно розгляньте представлені у магазині зразки радіоприймальної апаратури, визначте їх вид. Скориставшись технічними паспортами, ознайомтеся з основними електроакустичними параметрами наявних видів апаратури. Результати оформіть у вигляді таблиці.

Таблиця 3.

№ з/п	Вид апаратури, марка, модель	Особливості конструкції	Споживні властивості		Технічні характеристики
			Електроакустичні параметри	Характерні споживні властивості	
1	2	3	4	5	6

Контрольні питання:

1. Які конструктивні особливості відрізняють електричні контактні та безконтактні годинники?

2. Назвіть асортимент олівців, які мають різну ступень твердості.

3. В чому виражаються особливості фломастерів?

4. Назвіть види альбомів.

5. Які сучасні виробники іграшок є найбільш конкурентоспроможними на ринку України?

6. Назвіть асортимент іграшок з різних видів матеріалів.

Зробіть висновки:

Лабораторно-практична робота № 10

Тема: Розпізнавання нового в асортименті скляних, керамічних, металевих, пластмасових виробів, за видом сировини, способом виробництва, характером прикрашання, призначенням.

Мета: закріплення знань та формування практичних навичок визначення сучасного асортименту наявних у продажу скляних, керамічних, металевих, пластмасових виробів за класифікаційними ознаками.

Матеріально-технічне забезпечення: натуральні зразки скляних, керамічних, металевих, пластмасових виробів, інструкційні картки, опорно-логічні схеми «Класифікація та асортимент посуду-господарчих товарів».

Теоретичні відомості

Скляні вироби

Зовнішні ознаки скляних виробів: вироби з кришталевого скла краще заломлюють промені світла, ніж з натрій-кальцій-силікатного скла, під час простукування дерев'яною паличкою видають чистий, мелодійний, тривалий звук, мають також складні види декорування, найчастіше алмазну грань.

Класифікація скляних виробів

За хімічним складом	За способом формування
Натрій-кальцій-силікатне скло	Ручне видування
Кришталеве	Механічне видування
Спеціальне побутове	Вільне видування
Кольорове	Пресування
Кришталь свинцевий, малосвинцевий, барієвий	Пресовидування

Вироби поділяються на плоскі і порожнисті, а вони, у свою чергу, за розміром - на дрібні, середні, великі й особливо великі. Фасон визначається за формою корпусу виробу, конструкцією, особливостями обробки краю.

Керамічні вироби

Вид	Зовнішні ознаки
Кераміка 	Має щільний, спечений, склоподібний черепок білого кольору з голубуватим відтінком; від легкого удару олівцем по краю фарфорового виробу чути виразний, чистий, дзвінкий, тривалий звук, просвічується в тонких шарах (до 2,5 мм); місця опори виробу завжди залишаються не покритими поливою. Нанесення декору переважно надполив'яним способом, декорування різноманітне.
Фаянс 	Має дрібнопористу структуру; черепок жовтуватого кольору; від легкого удару олівцем видає глухий, швидко затихаючий звук, вироби повністю покриті поливою, декор наносять переважно надполив'яним способом з більш простою композицією.
Гончарні вироби 	Мають високопористий черепок, природно зафарбований від жовтого до коричневого кольору. Покриття поливою може бути одно- та двостороннім. Часто декорують ангобами-легкоплавкими глинами.

Майолікові вироби 	Мають пористий черепок білого, коричневого, кремового, жовтого та інших кольорів; покриті кольоровими непрозорими поливами. Поверхня виробу має рельєфні прикраси. Від легкого удару олівцем мають глухий звук.
---	--

Основні способи формування керамічних виробів: пластичним формуванням одержують плоскі вироби, які мають форму тіла обертання (тарілки, блюдця, чашки), шлікерним литтям одержують порожнисті вироби складних форм (цукорниці, чайники).

За способом нанесення декор поділяють на підполив'яний та надполив'яний. Надполив'яний декор відрізняється нерівномірним блиском, великою кількістю кольорів, відчутний на дотик. Підполив'яний декор відрізняється рівномірним блиском невеликою кількістю кольорів.

Пластмасові вироби

Пластмаси – це матеріали, які одержуються на основі природних чи синтетичних полімерів.

Види пластмас: амінопласти, фенопласти, поліетилен, полівінілхлорид, поліметилакрилат (оргскло), полістирол, поліаміди, пінополіуретан, целулоїд. Пластмасові вироби виготовляються пресуванням, штампуванням, виливанням під тиском, каландруванням, видуванням або вакуумним формуванням.

За призначенням поділяють на: посуд-господарчі, для ванної кімнати і туалету, побутові меблі, та для створення інтер'єрів.

Види оздоблення: деколь, живопис, гравірування, тиснення, ажурний малюнок, наколір та інше. **Розміри** визначаються за місткістю, діаметром і висотою, а виробів прямокутної та овальної форми - за довжиною, висотою та шириною.

Хід роботи

Завдання 1. Охарактеризуйте сучасний асортимент скловиробів за ознаками групування.

Таблиця 1.

№ з/п	Назва виробу, призначення	Вид скла, колір	Спосіб формування	Оздоблення (прикраси)	Фасон	Розмір	Група, підгрупа за призначенням
1	2	3	4	5	6	7	
1	Склянка для води	Просте, безколірне	Пресування	Рисунок від форми	Розширений доверху	250 см ³	Для приймання напоїв

Завдання 2. Назвіть асортимент запропонованих зразків керамічного посуду та визначте його призначення.

Завдання 3. За зразками керамічних виробів вивчіть зовнішні ознаки фарфору, фаянсу, майоліки, гончарних виробів, пам'ятаючи, що характерними ознаками є: структура черепка, колір, звук при ударі, прозорість, характер покриття поливою та декорування.

Таблиця 2.

№ з/п	Назва виробу, призначення	Вид кераміки	Оздоблення (прикраси)	Фасон	Розмір	Група, підгрупа за призначенням
1	2	3	4	5	6	7
1	Тарілка десертна	Фаянс	Стрічка буфетна фарбою	3 гладеньким краєм	160 мм	Для приймання їжі, посуд столовий

Завдання 4. Надайте товарознавчу характеристику запропонованим на рисунку зразкам виробів за класифікаційними ознаками. Визначте вид виробів, їх призначення, матеріал виготовлення та вид оздоблення. _____

Завдання 5. Вивчіть асортимент металевого посуду, ножових товарів, столових приладів, кухонно-господарських приладів, звернувши увагу на його різноманітність за ознаками групування. Розпізнайте та опишіть запропоновані зразки металевих виробів. Результати оформіть у вигляді таблиці.

Таблиця 3.

№ з/п	Назва виробу, призначення	Матеріал виготовлення	Спосіб виробництва	Обробка	Фасон	Розмір	Група, підгрупа за призначенням
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Піднос	Алюміній	Пресування	Полірування	3 ручками, рисунок від форми	Дв×Шр 30×25	Для подавання їжі

Завдання 6. Назвіть асортимент металевих виробів, вкажіть їх призначення. Визначте матеріал виготовлення, спосіб виробництва та фасон запропонованих виробів

Завдання 7. Вивчіть асортимент пластмасових виробів. Розпізнайте та опишіть запропоновані зразки пластмасових виробів. Визначте назву цих виробів, їх призначення, метод виготовлення й оздоблення, конструкцію, розмір і фасон. Результати оформіть у вигляді таблиці.

Таблиця 4.

№ з/п	Назва виробу, призначення	Матеріал виготовлення	Спосіб виробництва	Оздоблення	Фасон	Розмір	Група, підгрупа за призначенням
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Піала	Поліетилен високого тиску	Лиття	-	3 гладким краєм на ніжці	150 см ³	Для приймання їжі, посуд столовий

Контрольні питання:

1. Поясніть, для виробництва яких виробів використовують полівінілхлорид. _____

2. Назвіть способи прикрашання скляних виробів, які наносять за допомогою механічної дії абразивного матеріалу? _____

3. Які переваги має надглазурне декорування перед підглазурним декором? _____

Тести

1. Основною сировиною для виготовлення скловиробів є:

- а) ZnO; H₂O; MnO; PbO;
- б) SiO₂; PbO; BaO; K₂O;
- в) барій, мідь, вода, кварцовий пісок.

2. До гутних скловиробів відносять:

- а) отримані вільним видуванням;
- б) з оптичним ефектом;
- в) декорованих шліфуванням.

3. Вироби, отримані з глинистих матеріалів шляхом формування або наступного обпалювання:

- а) гончарна кераміка;
- б) натрій-кальцій-силікатне і кришталеве скло;
- в) порцеляна, фаянс, майоліка.

4 На зворотній стороні порцелянового і фаянсового посуду 1 сорту наносять клеймо:

- а) синього кольору;
- б) зеленого кольору;
- в) червоного кольору.

5. Для яких видів харчових продуктів випускають пластмасові вироби?

- а) для холодних і гарячих страв, напоїв;
- б) для сипких, холодних і гарячих страв;
- в) для всіх без винятку.

6 За матеріалом виготовлення металевий посуд випускають:

- а) латунний, мельхіоровий, з ливарних сплавів;
- б) з мідно-нікелевих сплавів, сталевий, чавунний, алюмінієвий;
- в) чавунний, алюмінієвий, тефлоновий, сталевий.

7. Розмір плоского керамічного посуду визначається:

- а) у літрах або см³;
- б) по верхньому діаметру;
- в) у мм по висоті.

8. У маркуванні кришталевого посуду вказують:

- а) назву, ціну і сорт;
- б) назву, торгову марку, виробника, склад, сорт;
- в) товарний знак виробника, артикул виробу, сорт, вміст РbO.

9. Асортимент скляного посуду для сервірування:

- а) бокали, чарки, фужери, кенафи, чашки, блюдце;
- б) вази, цукорниці, тарілки, салатники, стакани;
- в) тарілки, маслянки, чайники, сервізи, гарнітури.

10. Види сортового скла:

- а) свинцевий кришталъ, спеціальне побутове, кольорове;
- б) кришталеве, звичайне, кольорове;
- в) натрій-кальцій-силікатне, кришталеве, кольорове.

Зробіть висновки: _____

Лабораторно-практична робота № 11

Тема: Ознайомлення з асортиментом товарів для фізичної культури, спорту, туризму, рибальства, мисливства та транспортних засобів, їх зовнішніми відмінними ознаками (проводиться у магазині).

Мета: закріплення знань та формування практичних навичок визначення асортименту товарів для фізичної культури, спорту, туризму, рибальства, мисливства та транспортних засобів, їх зовнішніми відмінними ознаками.

Матеріально-технічне забезпечення: натуральні зразки товарів для фізичної культури, спорту, туризму, рибальства, мисливства та транспортних засобів, інструкційні картки, опорно-логічні схеми «Класифікація та асортимент товарів для фізичної культури, спорту, туризму», «Класифікація та асортимент товарів для рибальства, мисливства», «Класифікація та асортимент транспортних засобів».

Теоретичні відомості

Асортимент товарів для фізичної культури, спорту, туризму, рибальства, мисливства та транспортних засобів:

- *інвентар для спортивних ігор, гімнастики, легкої атлетики, боротьби, боксу, фехтування, туризму, альпінізму:* стартові колодки, секундоміри, молоти, списи, гантелі, штанги, бруси, ключки, ковзани, обручі, трампліни, лижі.
- *товари для рибальства і мисливства:* гачкові риболовні снасті, вудилища, спінінги, сітки.
- *транспортні засоби:* автомобілі, велосипеди, мотоцикли, катери, яхти, катамарани.

Хід роботи

1. Скориставшись нормативними документами, каталогами, плакатами, натуральними зразками, вивчіть асортимент спортивних товарів, звернувши увагу на ознаки групування цих товарів (інвентар для гімнастики, легкої та важкої атлетики, спортивних змагань, водного спорту, зимових видів спорту, туризму та альпінізму, спортивних ігор з великим і малим м'ячем, спортивний одяг та взуття).
2. Уважно розгляньте запропоновані зразки спортивних товарів і складіть їх торговельну характеристику. Результати роботи оформіть у таблицю такої форми:

Таблиця 1.

№ з/п	Назва товару	Функціональне призначення	Група за призначенням	Матеріал виготовлення	Конструкція, форма	Розмір

3. Назвіть асортимент зображених на рисунку товарів для фізичної культури і спорту, визначте групу за призначенням, встановіть відповідність між видами спортивних ігор та товарами.

4. Назвіть асортимент зображених на рисунку товарів для туризму.

5. Назвіть асортимент транспортних засобів, визначте відмінні особливості між ними. Зверніть увагу на основні конструктивні вузли автотранспортних засобів, визначте їх функціональне призначення та запишіть у зошит їх характеристику.

Контрольні питання:

1. Які види сучасних тренажерів можна рекомендувати до асортиментного переліку при формуванні асортименту товарів у торговельному підприємстві?

2. Поясніть, які функціональні особливості впливають на конкурентоспроможність автотранспортного засобу. _____
3. Назвіть види безгачкової риболовної снасті. _____

Зробіть висновки: _____

Лабораторно-практична робота № 12

Тема: Ознайомлення з новим в асортименті будівельних матеріалів та санітарно-технічного обладнання за призначенням, технологією виробництва, характерними ознаками (проводиться у магазині).

Мета: закріплення знань та формування практичних навичок визначення асортименту будівельних матеріалів та санітарно-технічного обладнання за призначенням, технологією виробництва, характерними ознаками.

Матеріально-технічне забезпечення: натуральні зразки товарів, інструкційні картки, опорно-логічні схеми «Класифікація та асортимент будівельних матеріалів», «Класифікація та асортимент санітарно-технічного обладнання».

Хід роботи

Заняття проводиться на базі провідних торговельних підприємств міста.

Завдання 1. Визначте класифікацію будівельних товарів за різними ознаками (складіть схему-конспект).

№ з/п	Група	Підгрупа	Асортимент

Завдання 2. Надайте товарознавчу характеристику будівельним матеріалам у магазині за класифікаційними ознаками. Охарактеризуйте видовий асортимент будівельних товарів. Зверніть увагу на відмінні особливості різних їх видів. Результати оформіть у вигляді таблиці.

Таблиця 1.

№ п/п	Назва товару	Група за призначенням	Матеріал виготовлення	Технічні характеристики	Обробка, форма, конструкція
1	Облицювальна плитка	Для внутрішнього облицювання	Майоліка	Розмір 150×150 мм, товщина 6 мм	Рельєфна, темно-фарбована
2	Паркетне покриття	Товари для підлоги	Деревина (дуб)	Форма планок – прямокутна, товщина – 15 мм	Шліфування, покриття лаком

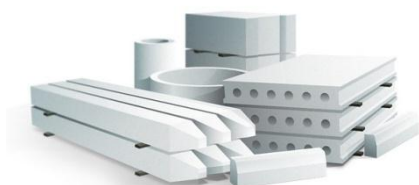
Завдання 3. Надайте товарознавчу характеристику санітарно-технічного обладнання. Зверніть увагу на відмінні особливості різних їх видів. Результати оформіть у вигляді таблиці.

Таблиця 2.

№ п/п	Назва товару	Матеріал виготовлення	Обробка	Особливості маркування
1	Рукомийник	Фаянс	Покриття глазур'ю	

Завдання 4. Назвіть асортимент зображених на рисунку будівельних матеріалів, визначте їх призначення. _____

Завдання 5. Назвіть асортимент будівельних матеріалів, визначте їх призначення.

Контрольні питання:

1. Які матеріали будівельного призначення відносять до мінеральних в'язучих речовин? _____

2. Назвіть природні кам'яні матеріали, які використовують для кладки фундаменту та стін _____

3. Назвіть види будівельних товарів, які мають санітарно-технічне призначення. _____

4. Поясніть, для яких будівельних робіт застосовують будівельний гіпс _____

Зробіть висновки: _____

КРИТЕРІЇ

оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з лабораторно-практичних робіт
Предмет: «Товарознавство непродовольчих товарів»

Бали	Критерії оцінювання ЛПР
I рівень - початковий	
1	Здобувач освіти з допомогою викладача відтворює на рівні розпізнавання окремі елементи навчального матеріалу та виконує зі значними труднощами окремі елементи лабораторно-практичних завдань по розпізнаванню асортименту товарів. При виконанні лабораторно – практичних завдань припускається суттєвих помилок.
2	Здобувач освіти з допомогою викладача відтворює на рівні розпізнавання окремі фрагменти навчального матеріалу з характеристики товарів та не усвідомлено виконує окремі фрагменти лабораторно-практичних завдань по розпізнаванню асортименту товарів. При виконанні лабораторно-практичних завдань припускається суттєвих помилок.
3	Здобувач освіти з допомогою викладача відтворює окремі фрагменти навчального матеріалу з характеристики товарів та не усвідомлено виконує окремі фрагменти лабораторно-практичних завдань по розпізнаванню асортименту товарів. При відповіді і виконанні лабораторно-практичних завдань припускається суттєвих помилок.
II рівень - середній	
4	Здобувач освіти на рівні запам'ятовування без розуміння відтворює навчальний матеріал з характеристики товарів та виконує лабораторно-практичні завдання по розпізнаванню асортименту з допомогою викладача. Має значні труднощі при аналізі і порівнянні. Недостатньо усвідомлено користується технічною та технологічною документацією (ДСТУ, ТУ тощо). При виконанні лабораторно-практичних завдань припускається значної кількості помилок, які самостійно виправити не може.
5	Здобувач освіти на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння відтворює основні положення навчального матеріалу з характеристики товарів та виконує лабораторно-практичні завдання по розпізнаванню асортименту товарів з допомогою викладача. Недостатньо усвідомлено користується технічною та технологічною документацією (ДСТУ, ТУ тощо). При виконанні лабораторно-практичних завдань припускається помилок, які самостійно виправити не може.
6	Здобувач освіти без достатнього розуміння відтворює основний навчальний матеріал з характеристики товарів та виконує лабораторно-практичні завдання по розпізнаванню асортименту окремих видів товарів з допомогою викладача. Може частково аналізувати навчальний матеріал, порівнювати і робити висновки. Користується окремими видами ДСТУ, ТУ, іншою технічною та технологічною документацією. При виконанні лабораторно-практичних завдань припускається помилок, які може частково виправити.
III рівень - достатній	
7	Здобувач освіти самостійно з розумінням відтворює суть основних положень навчального матеріалу з характеристики товарів та застосовує їх при виконанні лабораторно-практичних завдань по розпізнаванню асортименту окремих видів товарів у типових умовах. Дає визначення основних понять, аналізує, порівнює, робить висновки. Виконує лабораторно-практичні завдання за типовим алгоритмом з консультативною допомогою викладача. Користується довідковою інформацією, ГОСТами, ДСТУ, іншою технічною та технологічною документацією. При виконанні лабораторно-практичних завдань припускається несуттєвих помилок, які частково виправляє.

8	Здобувач освіти самостійно з розумінням відтворює основний навчальний матеріал з характеристики товарів та застосовує їх при виконанні лабораторно-практичних завдань по розпізнанню асортименту окремих видів товарів у типових умовах (стандартних ситуаціях). Виконує лабораторно-практичні завдання за типовим алгоритмом з консультативною допомогою викладача. Усвідомлено користується довідковою інформацією, ГОСТами, ДСТУ, іншою технічною та технологічною документацією. При виконанні лабораторно-практичних завдань припускається несуттєвих помилок, які частково виправляє.
9	Здобувач освіти самостійно з розумінням відтворює основний навчальний матеріал з характеристики товарів та застосовує їх при виконанні лабораторно-практичних завдань по розпізнаванню асортименту окремих видів товарів як у типових, так і в дещо ускладнених умовах (стандартних ситуаціях). Виконує лабораторно-практичні завдання за типовим алгоритмом з консультацією викладача. Усвідомлено користується довідковою інформацією, ГОСТами, ДСТУ, іншою технічною та технологічною документацією. При виконанні лабораторно-практичних завдань припускається несуттєвих помилок, які частково виправляє.
IV рівень - високий	
10	Здобувач освіти володіє глибокими міцними знаннями навчального матеріалу з характеристики товарів, здатний їх правильно використати для виконання лабораторно-практичних завдань. Встановлює причинно-наслідкові зв'язки, робить аргументовані висновки з незначною консультацією. Уміє самостійно користуватися джерелами інформації. Здобувач освіти самостійно і правильно застосовує довідкову інформацію, ГОСТи, ДСТУ, іншу технічну та технологічну документацію. Лабораторно-практичні завдання виконує в цілому правильно в повному обсязі як з використанням типового алгоритму, так і в дещо змінених умовах. При виконанні лабораторно-практичних завдань припускається окремих неточностей, які може виправити самостійно. Виказує пізнавально-творчий інтерес до обраної професії, нової техніки та технології.
11	Здобувач освіти володіє узагальненими знаннями навчального матеріалу з характеристики товарів і здатний їх ефективно використати для виконання всіх передбачених навчальною програмою лабораторно-практичних завдань. Уміє самостійно знаходити і користуватися джерелами інформації, оцінювати отриману інформацію. Встановлює причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки. Робить аргументовані висновки. Правильно і усвідомлено застосовує всі види довідкової інформації, ГОСТи, ДСТУ, іншу технічну та технологічну документацію в межах навчальної програми, може самостійно складати окремі її види. Лабораторно-практичні завдання виконує правильно в повному обсязі як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом. При виконанні лабораторно-практичних завдань припускається незначних неточностей, які самостійно виявляє та виправляє. Виказує пізнавально-творчий інтерес до обраної професії, нової техніки та технології.
12	Здобувач освіти володіє системними знаннями навчального матеріалу з характеристики товарів та ефективно їх застосовує для виконання лабораторно-практичних завдань по розпізнаванню асортименту окремих видів товарів, що передбачені навчальною програмою. Правильно і усвідомлено застосовує усі види довідкової інформації, ГОСТи, ДСТУ, іншу технічну та технологічну документацію в межах навчальної програми. Лабораторно-практичні завдання виконує бездоганно і правильно в повному обсязі як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом. Виказує пізнавально-творчий інтерес до обраної професії, нової техніки та технології.

При оцінюванні рівня оволодіння здобувачами освіти практичними навичками під час виконання ЛПР враховуються теоретичні знання, оформлення результатів, самостійність виконання роботи, дотримання вимог безпеки праці, виконання додаткових завдань, обґрунтування висновків.

Асортимент непродовольчих товарів

1. Текстильні товари

Тканини: бавовняні, лляні, шовкові, вовняні, штучні, синтетичні

Неткані матеріали: ватин, флізелін

Штучне хутро

2. Швейні товари

Верхній одяг: пальто, напівпальто, плащ, куртка, накидка

Легкий одяг: плаття, піджак, брюки, спідниця, блуза, халат

Білизна: *натільна* (сорочки нічні, денні, піжами, комбінації, корсетні вироби), *столова* (скатертини, серветки, рушники), *постільна* (простирадла, підковдри, наволочки).

Головні убори: кашкет, кепі, шляпа, шапка, панама, хустка, берет, шолом, хустка

3. Трикотажні товари

Верхній трикотаж: пальто, жакет, джемпер, светр, жилет, костюм, плаття, рейтузи

Білизна: фуфайки, сорочки, піжами, пеньюари, комбінації, розпашонки, повзунки, чепчики

Панчішно-шкарпеткові вироби: панчохи, напівпанчохи, колготи, гольфи, шкарпетки

Головні убори: берети, шоломи, спортивні шапочки, шарфи, хустки

Рукавиці і рукавички жіночі, чоловічі та дитячі

4. Хутряні товари:

Пушино-хутряні напівфабрикати: шкурки соболя, куниці, лисиці, песця, білки, норки

Готові пушино-хутряні вироби: верхній хутряний одяг: (пальто, куртка, жакет, жилет), хутряні частини одягу (коміри, манжети, хутряна підкладка), хутряні головні убори (шапки, шляпи, капори, ескімоски), хутряні жіночі убори (пелерини, шарфи, палантини)

Овчинно-шубні товари: тулуби, кожухи, пальто, жилети, жакети.

5. Взуттєві товари:

Шкіряне взуття: чоботи, чобітки, черевики, напівчеревики, туфлі, сандалії.

Гумове взуття: калоші, черевики, чоботи, чобітки, напівчобітки.

Спортивне взуття: спортивні текстильно-гумові туфлі (тенісні, для фехтування, для кросу, волейбольні).

6. Галантерейні товари:

Текстильна галантерея: тасьма, шнури, нитки, стрічки, гардинно-тюлеві вироби (гіпюр, мереживо).

Швейна галантерея: краватки, фата, підтяжки, хустки головні і носові, серветки, скатерки, штори, рушники, доріжки, парасолі.

Шкіряна галантерея: сумки, ремінці для годинників, валізи, портфелі, рукавички, рукавиці, ремені, саквояжі, портмоне, гаманці, ділові папки.

Галантерея із пластичних мас: п'яльці, наперстки, спиці, гачки, гребені, шпильки, мельнички, пульверизатори, сережки, брошки, обручки, намисто, пряжки, кнопки, блискавки, гудзики, застібки.

Металева галантерея: швейні голки, гачки, спиці, п'яльця, кнопки, пряжки, брошки, намисто, браслети, сережки, діадеми, запальнички, бритви, прилади для гоління, сувеніри.

7. Парфумерно-косметичні товари:

Парфумерні: духи, одеколони, туалетні, духмяні води, набори, ефірні масла

Косметичні: лікувально-гігієнічні засоби (креми, лосьйони, пудри, зубні пасти, шампуні, рослинні фарби для волосся), засоби декоративної косметики (губні помади, рум'яна, тіні)
Туалетне мило

8. Посудо-господарчі товари

Скляні товари: склянки, чарки, бокали, фужери, графини, тарілки, блюдця.

Керамічні товари: тарілки, салатники, чайники, блюдця, чашки, кружки, глечики.

Метало-господарчі товари: казани, сковорідки, каструлі, самовари, блюда, бідони, баки, відра, підноси, каністри, баки

Ножово-ножичні вироби: ножі, ножиці, штопори, лопатки кондитерські, підставки для ножів.

Кріпильні вироби та інструменти: цвяхи, скоби, шурупи, шайби, кліщі, молотки.

Товари побутової хімії: мило господарське, синтетичні миючі засоби, клеї.

9. Електропобутові товари:

Провідникові вироби: дріт, шнур, кабель.

Електроустановчі вироби: патрони, вимикачі, перемикачі, розетки, вилки, розгалужувачі

Побутові джерела світла: лампи розжарення та люмінесцентні.

Електроосвітлювальна арматура: світильники, бра, люстри.

Електропобутові машини і прилади: пральні машини, холодильники, морозильники, пилососи, кондиціонери, кліматизери, надплитні фільтри, швейні машини, електроінструменти.

Електронагрівальні прилади: електроплити, тостери, грилі, самовари, кавоварки, електропраски, чайники, каміни, радіатори, конвектори.

10. Культтовари:

Папір, картон та вироби з них: папір для письма, для креслення, малювання, картон; зошити, щоденники, альбоми, блокноти, носові хустинки, серветки, календарі, конверти.

Шкільно-письмові товари: олівці, ручки, кутники, лінійки, портфелі, пенали, ранці, фарби, пензлі, маркери, фломастери.

Канцелярські товари: мікрокалькулятори, клеї, скріпки, коректори, булавки, степлери)

Фото-, кінотовари: фотоплівки, фотопапір, фотоапарати, фотозбільшувачі.

Іграшки та ялинкові прикраси: кулі, погремушки, ляльки, пластилін, ігри-головоломки, конструктори, музичні іграшки, настільні ігри, м'ячі, санки, скакалки.

Музичні товари: гітара, балалайка, баян, горн, флейта, саксофон, цимбали, рояль

Побутова радіоелектронна апаратура: радіодеталі, трансформатори, транзистори, мікрофони, гучномовці, радіоприймачі, магнітоли, музичні центри, тюнери, відеоманітофони, магнітофони, відеокамери, персональні комп'ютери.

Телевізори: стаціонарні, переносні.

Годинники: механічні, електронно-механічні, наручні, настільні, настінні, годинники-будильники, секундоміри, хроноскопи.

11. Спорттовари:

Інвентар для спортивних ігор, гімнастики, легкої атлетики, боротьби, боксу, фехтування, туризму, альпінізму: стартові колодки, секундоміри, молоти, списи, гантелі, штанги, бруси, ключки, ковзани, обручі, трампліни, лижі.

Товари для рибальства і мисливства: гачкові риболовні снасті, вудилища, спінінги, сітки

Транспортні засоби: автомобілі, велосипеди, мотоцикли, катери, яхти, катамарани.

12. Меблеві та килимові вироби:

Меблі столярні (решітчасті – стільці, крісла та корпусні – шафи, книжкові полиці, тумби, трюмо, письмові столи, обідні столи, трельяжі).

Меблі гнуті: стільці, крісла, крісла-качалки

Меблі плетені: крісла, табуретки, столи, вішалки, ширми.

Килими ручного і машинного виготовлення, гобелени, доріжки, накидки.

13. Будівельні матеріали:

Мінеральні в'язучі матеріали: цемент, вапно, гіпс

Скляні блоки і профілі: склопакети, профільне скло.

Матеріали для стін і перегородок: цегла, блоки, круглий ліс, пиломатеріали, ДСП, ДВП

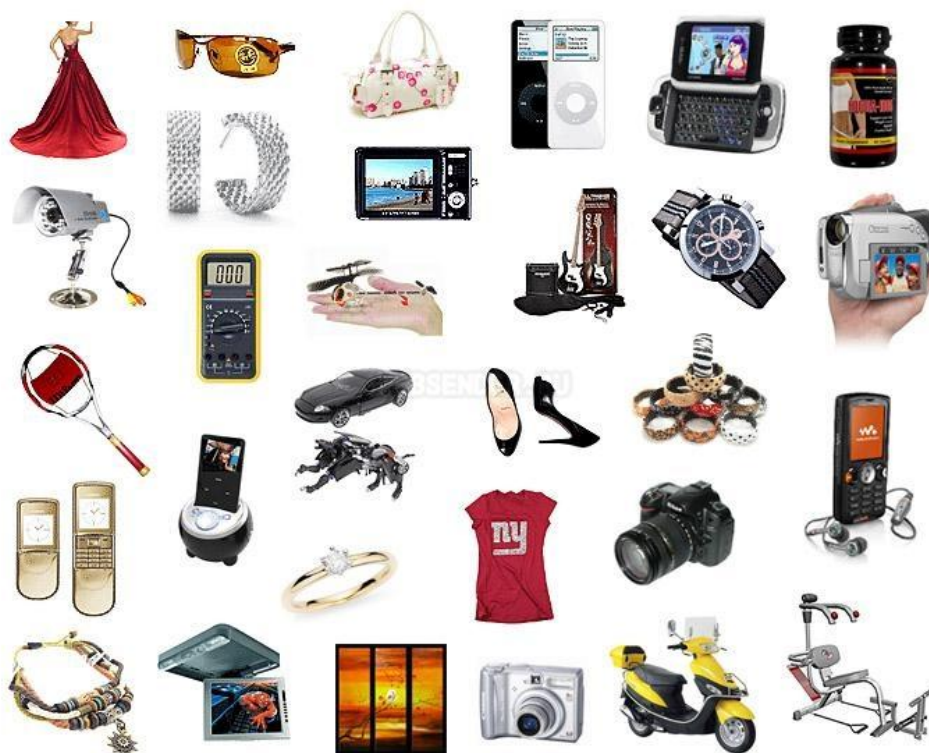
Матеріали для підлоги: лінолеум, паркет, дошки шпунтовані, ламінат, плитка керамічна

Покрівельні матеріали: толь, руберойд, шифер, черепиця, сталь покрівельна, склопакети

Теплоізоляційні матеріали : блоки, камені для стін

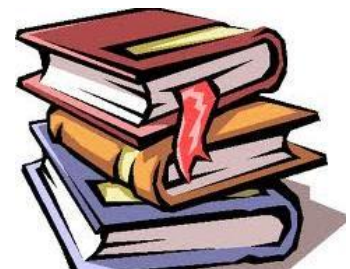
Оздоблювальні матеріали: шпалери, плитки облицювальні, розчини, фарби, лаки

Санітарно-технічні вироби і установча арматура: ванни, раковини, унітази, змивні бачки

Список використаних джерел

1. Барченкова В.І. – Основи товарознавства непродовольчих товарів / В.І. Барченкова. – К. : Дніпро, 2003.
2. Войнаш Л.Г., Дудла І.О., Козьмич Д.І, Павловська Н.В., Приходько М.В.. Товарознавство непродовольчих товарів. Частина 1 / За загальною ред. Л.. Войнаш / Підручник. – К.: НМЦ “Укоопосвіта”, 2004 . – 436 с.
3. Глушкова Т.Г. Товари культурно-побутового призначення: Підручник. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2004.
4. Жук Ю.Т., Жук В.А., Кисляк Н.К. та ін. Теоретичні основи товарознавства: Навч. посібник для студ. кооперат. вищих навч. закладів. – К.: НМЦ “Укоопосвіта”, 2000.
5. Зрезарцев М. П. Товарознавство непродовольчих товарів: Навч. посіб./ для студ. вищ. навч. закл./ - К.: Центр учбової літератури, 2009.
6. Кушнір М. К., Тихонова Н. П. Товарознавство непродовольчих товарів. Товарознавство взуттєвих товарів. Підручник. – К.: НМЦ, Укоопосвіта, 2001.
7. Оснач О.Ф. Товарознавство, Навчальний посібник. – К. Центр навчальної літератури, 2004.
8. Пугачовський Г.Ф., Семак Б.Д. Текстильне товарознавство. – К.: НМЦ Укропосвіта. – 2000.
9. Радченко Л. О. та ін. Товарознавство непродовольчих товарів: Навчальний посібник – Х.: Світ книг, 2019 – 943 с.
10. Симкович Н.М., Полікарпов І.С. Хутряні товари. – К.: НМЦ “Укоопосвіта”, 1998.
11. Товарознавство текстильних, швейних і трикотажних товарів. Підручник. Козьмич Д.І. та інші. – К.: Вища школа, 1992.

Для нотаток

Для нотаток

